

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fiume u. 6-7. Telefon: 189-480, 359-600

A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

Magyar Távirati Iroda hírek

1962. július 4.

bb 1. számjegyekben kapott feladat alapján vezényli a legbonyolultabb alkatrészek elkészítését az újfajta programvezérlő - előadás a hazai gépipari automatizálás egyik főirányáról

i tz/gg/vl ki

1962. július 4.

a 3. országos automatizálási konferencián ács miklós, a kgmti mérnöke ismertette az automatizálás, elsősorban a gépipari automatizálás, egyik új, fontos módszerét, az úgynevezett számjegyes programvezérlést.

amint elmondotta, egyes bonyolult berendezések, alkatrészek, stb gyártásánál, amelyek kis darabszámban készülnek, a munkaidőnek körülbelül harmada jut a megmunkálásra, főleg a forgácsolásra. e munka automatizálásáért tehát érdemes jelentős erőfeszítéseket vállalni. több módszert dolgoztak már ki erre, s mindezek közül a legrugalmasabb a mintegy 10 éve született számjegyes programvezérlés. ennél a módszernél a berendezésnek, mint valami „mesterséges”, agynak, csupán az emlékezetébe kell vésni a számjegyekben rögzített feladatot, s a továbbiakban már önműködően adja ki a kellő pillanatokban a megfelelő parancsokat, úgyhogy mire az utolsó „vezényszó”, is elhangzik, még a legbonyolultabb alkatrész is pontosan az előírt alakban és méretben kerül ki a gépből.

ilyen megoldással külföldön például 16 hétről 20 órára sikerült csökkenteni száz sebességváltó-szekrény gyártási idejét, ami az önköltség 75 és a helyszükséglet 70 százalékos megtakarítását eredményezi.

ezek a berendezések ma még igen bonyolultak és drágák, azonkívül túlságosan sokáig tart náluk a feladat „megfogalmazása”, a berendezés nyelvén, és rögzítése a lyukszalagon. a fejlesztő mérnökök most ezeknek a kérdéseknek a megoldásán dolgoznak. a módszer elterjesztésével azonban helytelen volna megvárni munkájuk eredményét, mert a feladványkészítéssel kapcsolatos idővesztés már is sok területen bőven megtérül a lényegesen gyorsabb és selejtmentes megmunkálásban. azonkívül, bár a módszert ma még csak szűk körben alkalmazzák, már is fel kell készülni arra, hogy néhány év alatt sokkal nagyobb szerephez jut, s addig a dolgozóknak meg kell szerezniök a szükséges tapasztalatokat.

/folyt.köv./

bb 1. /számjegyekben kapott feladat ... 1. folyt./ vl

az automatizálásnak ebben az ágában már hazai eredményeink is vannak. a szerszámgépfejlesztő intézetben elkészült az első magyar berendezés mintapéldánya, jelenleg pedig a híradástechnikai és a szerszámgépipar együttesen dolgozik egy új számjegyes elektronikus vezérlés kialakításán. kívánatos volna, hogy műszaki kutatóink az eddiginél is nagyobb erőfeszítéseket vállaljanak egyrészt a baráti országokban már elért eredmények átvételére, másrészt ennek alapján a további fejlődés meggyorsítására - mondta az előadó. /mti/

. - .

bb 2. pályázat a budapesti orvostudományi egyetem új épületének tervezésére

k sb/gg/vl vg

1962. július 4.

az építésügyi minisztérium és az egészségügyi minisztérium közös pályázatot hirdet a budapesti orvostudományi egyetem „bete-elméleti tömb”, épületének megtervezésére. a pályázati kiírást 30 forintért vehetik át az érdeklődők az építésügyi minisztérium tervezési főosztályán /budapest, 5. kerület, beloiannisz utca 2-4. 5. emelet 5./ és a kész terveket ugyanitt kell beadni legkésőbb október 1-én déli 12 óráig. a legjobb pályamunkák díjazására és a tervek megvásárlására 160.000 forintot irányoztak elő. a legnagyobb díj azonban nem haladhatja meg a 40.000 forintot és a megvásárolt tervekért 10.000 forintnál kisebb összeget nem fizetnek ki. /mti/

. - .

bb 3. huszka jeno eddig ismeretlen utolsó művére, a füredi keringőre táncolnak az annák - eris aranyalmája - 137 év divatja - delizsánsz a füredi utcán - országszerte készülnek a balatonfüredi annabálra

vid fm/n/vl

1962. július 4.

a 137. balatonfüredi anna-bált július 28-án rendezik meg. a balatoni évad legnagyobb eseményére már hónapok óta készül a veszprém megyei tanács idegenforgalmi hivatala.

/folyt.köv./

- 2 -

bb 3. /huszka jeno .... 1. folyt./ vl

az idei bálra már tavaly sokan igényeltek meghívókat, jegyeket. ezekben a napokban az ország legtávolabbi helyeiről is tucatszámra érkeznek a levelek, táviratok, s külön kéri a rendezőbizottságot, hogy az érettségi vizsgákon kitűnő eredményt elért lányokat részesítsék elsőségben.

az idei bál szebb, fényesebb és gazdagabb programu lesz az eddigieknél. július 21-én a fővárosi jelmezkölcsonzó vállalat nagy divatbemutatót tart balatonfüreden, ahol felvonultatják a 137 év divatját, a legkorábbi anna bálók legszebb estélyiruháit és bemutatják a most kölcsönözhető ruhákat.

a bált megelőző két napon régi delizsánsz járja majd füred és tihany utcáit, mintegy emlékeztetőül a régi bálókra. az anna-bálokról szóló tudósításokból kiderült, hogy 1862-ben adták ki az első aranyalmát a szépségverseny győztesének. ezt a hagyományt most 100 éves szünet után ismét felújítják és a szépségverseny győztesének átadják eris aranyalmáját.

kiadják baróti géza szerkesztésében az anna báli ujságot is. a bál napjára új képes üdvözlő lapokat készítenek, s ezeket az alkalmi postahivatalban különleges bélyegzővel látják majd el.

a 137. anna-bál programja a hagyományos, azonban idén mégis új színekkel gazdagodik. az anna-bálon adják elő első ízben huszka jeno zeneszerző eddig ismeretlen és utolsó művét, a füredi keringőt. ezt a művet huszka jeno életének utolsó nyarán a híres üdülőhelyen füredi rajongóinak kérésére írta.

a művet nemrég a néhai szerző fia a balatonfüredi anna-bál rendezőségének ajánlotta fel. a füredi keringőt körmeny vilmos és zenekara szólaltatja meg a bálon; szövegét toldy mária énekli. erre a zenére indulnak majd táncba a nap ünnepeitjei, az annák is. /mti/

. - .

bb 4. „nagyon sokat tanultunk a magyar konyhaművészetől, kitűnő a kapcsolatunk az utasellátó vállalattal, - mondotta alfred krüger, a mitropa főigazgatója

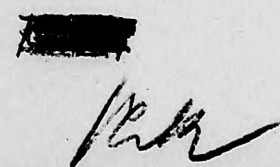
i hbj/gk/vl vg

1962. július 4.

alfred krüger, a mitropa - a német demokratikus köztársaság utasellátó vállalatának - főigazgatója néhány napot töltött budapesten, s a balaton mentén.

/folyt.köv./

- 3 -

bb 4. /,,nagyon sokat tanultunk ... 1. folyt./ vl

megtekintette az utasellátó éttermeit, vendéglőit, bisztróit. tapasztalatairól, továbbá a mitropa és a magyar vállalat kölcsönös kapcsolatáról a következőket mondotta az mti munkatársának:

- a két vállalat között a legharmónikusabb az együttműködés és igen gyümölcsöző. az elmúlt három évben 100-100 szakember - szakácsok, pincérek - négy-négy hétig tapasztalatcserén vett részt. őszintén megmondjuk, hogy nagyon sokat tanultunk a magyar konyhaművészetől, s a magyar szakácsok által adott receptek segítségével nemcsak az étkezőkocsijainkon, hanem a pályaudvarok, a repülőterek, a hajók konyháin is bővíthettük a választékot.

- három ízben jártam Magyarországon, s nemcsak az általános fejlődést tapasztalhattam, hanem a vendéglátóipar nagyarányú előrehaladását is. sokat fejlődött az utasellátó vállalat, mind budapesten, mind pedig a Balaton partján nagyon szépek az éttermek és a vendéglők, gondos a kiszolgálás, nagy a választék. figyelemre méltó az is, hogy a vállalat sok új konyhai berendezést szerzett be. azt tapasztaltam, hogy még tovább emelkedett a magyar gasztronómia nivója, amely már eddig is - nyugodtan mondhatjuk - európa-szerte híres volt.

- az utasellátó vállalattal folytatott megbeszélések, tárgyalások alapján a mitropa, s a magyar vállalat tovább szélesíti a szakemberek cseréjét, s kölcsönös együttműködéssel igyekszik még jobban kielégíteni az utazóközönség igényeit.
/mti/

- 4 -

bb. 5. sugárkertet kap az agrártudományi egyetem és a kertészeti főiskola. - radioaktív izotopok a mezőgazdasági kutatás szolgálatában

i/le/rj ká

1962. július 4.

az agrártudományi kutatás öt év alatt husznál több izotop-laboratóriumot kapott. az idén épül egy-egy laboratórium a mezőgazdasági minőségvizsgáló intézetben és a magyaróvári mezőgazdasági akadémián, így már valamennyi agrár-felsőoktatási intézményben és a kutató intézetek többségében alkalmazhatják a sugárzó izotopokat. a radioaktív sugárzást rövidesen újabb területen és még korszerűbb módon hasznosíthatja a mezőgazdasági kutatás: az agrártudományi egyetemen és a kertészeti főiskolán sugárkert létesül.

a növénynemesítők az utóbbi időben eredményesen alkalmazzák a magvak sugárkezelését, amivel a kifejlődő növényben az elődökétől eltérő tulajdonságokat lehet létrehozni. az élő növények besugárzása azonban sokkal nagyobb változatosságot idéz elő az utódokban, s a sokféle variáció között könnyebb megtalálni a kívánt tulajdonságokkal rendelkező növényt. a két sugárkert elkészülte után hazánk a világ ötödik országa lesz, ahol a növénynemesítésnek ezt az egyik legkorszerűbb eszközét alkalmazzák.

mindkét sugárkert csaknem ezer négyzetméteres, több méter széles és magas földgáttal körülvett terület. fókuszában áll majd az ólomtetű, ólom-köpennyel bélelt, vasbetonból épült bunker a sugárforrással. az ólomernyővel lefedett sugárzó anyagot irányított csőrelővel emelik ki, a kezelt növénynek megfelelő magasságba, s a kívánt sugár-dózishoz szükséges ideig tartják a növények felett. a sugárkert mellett kiépítenek egy másik hasonló méretű kertet, hogy pontosan összehasonlíthassák a radioaktivitással kezelt és a szokásos módon nevelt növényeket. az agrártudományi egyetem búzával, kukoricával és más szántóföldi növényekkel, a kertészeti főiskola zöldségfélékkel és fás gyümölcsökkel kísérletezik majd.

a gödöllői és a szigetcsépi tangazdaságban már megkezdtek az építkezés földmunkáit. a sugárforrás tárolására és mozgatására szolgáló berendezéseket most tervezik az agrártudományi egyetem gépészmérnöki karán. a két sugárkert a jövő év elejére készül el, s tavasszal már megkezdik az új, értékesebb növényfajták kinemesítését megalapozó munkát./mti/

8.27

9.25

lv

- 5 -

bb. 6. hét harcsa egy varsában - rendkívüli méretű harcsajárás a mohácsi duna-szakaszon

vid/rj/cz

1962. július 4.

a mohácsi halászok rendkívüli méretű harcsajárást figyeltek meg a magyar duna legdélibb szakaszán, a petőfi halászati szövetkezet tagjai az utóbbi hetekben több hatalmas példányt fogtak: az eddigi zsákmányban volt egy 53 kilós, egy 43 kilós, egy 23 kilós, egy 22 kilós és sok 10-20 kilós hal. érdekes, hogy a harcsák zömét nem hálókka, hanem varsákkal kerítették kézre. az egyik varsában egyetlen éjszaka hét nagy harcsa „vonult be”, ilyen zsákmányra a legöregebb mohácsi halász sem emlékszik. ebben az évben már perlonvarsákat használnak a szövetkezet tagjai és ennek köszönhetően, hogy a nagy erejű halak nem tudták szétszakítani a hálót. az év első felében összesen tizenkét mázsa harcsát fogtak a szövetkezet tagjai, ugyanannyit, mint az előző években januártól decemberig. ilyen gazdag harcsaszákmány legutóljára 1955-ben volt a mohács alatti vizen, azt megelőzően pedig 1947-ben. úgy látszik, hét-nyolc évenként kerül csak sor nagy harcsafogásra a dunán. /mti/

--

bb. 6. lovasiskola nagyvázsonyban a turistáknak

vid/szf/te/rj

1962. július 4.

a veszprém megyei tanács idegenforgalmi hivatala lovasiskolát nyitott a balatonfelvidék egyik kiránduló központjában, nagyvázsonyban.

a közép-dunántúli lovasszövetség támogatásával a keszthelyi mezőgazdasági akadémia hat háttérlovát bocsátották az iskola rendelkezésére. a romjaiból részlegesen újjáépített nagyvázsonyi kinizsi vár szomszédságában elterülő kilenc holdnyi gyönyörű parkban két lovász tanítja a lovaglósporttal ismerkedni óhajtó turistákat. a bakony déli nyulványa legmagasabb hegyének, a 601 méteres kab-hegynél aljában elterülő vázsonyi medencében nagy-szerű terep kínálkozik a sétalovaglásra. a lovaskirándulók elpusztult középkori falvak maradványai, kolostorromok, műemlékek és források mellett haladnak el, s utközben megismerkednek a vidék gazdag történelmi múltjával. a gyermekek is lovagolhatnak, mivel a fővárosi állatkert a lovasiskola rendelkezésére bocsátotta árvácská nevű, kistermetű belovagolt, hucul hegyilovát.

a híres kirándulón helyen a már régebben megnyitott turista-szálláson kívül campinget is berendeztek a vendégeknek. /mti/

--

- 6 -

9.00
9.25

kk

bb. 8. különvonatok és autóbuszok a szegedi ünnepi játékokra - negyvenötezer jegy kelt már el elővételben

vid/fm/n/e

1962. július 4.

a július 21-én nyíló szegedi szabadtéri játékok iránt országsszerte fokozódik az érdeklődés.

a játékok igazgatósága arra törekszik, hogy elsősorban ne a helyi, hanem a szegedtől távolfekvő vidékek dolgozóinak jegy igényeit elégítsék ki. ez főként a szombati és a vasárnap előadásokra vonatkozik. negyvenhét vidéki íbusz-irodában árusítják a jegyeket. az elővétel a mindenkori előadás előtti 10 nappal zárul. eddig a kibocsátott jegyek mintegy 40 százaléka, 45 000 darab kelt el.

különvonatok és külön autóbuszok sokasága ontja majd a nagy művészeti produkcióra érkezőket. a salgótarjáni bányászok félezres csoportja augusztus 18-án érkezik szegedre. két napot töltenek a tiszaparti városban, s megnézik az aйдát, valamint az ember tragédiáját. szolnok megyéből, a jászberényi és a karcagi termelőszövetkezetből 500 szövetkezeti gazda érkezik a háry jános előadására.

dunaujvárosból hatszáz, debrecenből ötszáz, sopronból kétszázötvenen, nyíregyházáról kétszázhuszan vásároltak elővételben jegyet.

a szállás igénylések is sorozatosan futnak be az idegenforgalmi hivatalhoz. eddig már 30 000 fő részére biztosítottak elhelyezést. ebben a számban nincsenek benne a szállodai férőhelyek, mert azokat elsősorban a külföldiek részére tartják fenn. a nagy érdeklődésre tekintettel a város 22 kollégiumában és néhány, erre a célra alkalmas iskolájában is berendeznek turistaszállást, a „szőke tiszta”, viziszálló mellett pedig üzembeállítják a vízügyi igazgatóság „szentes”, nevű tanyahajóját is. /mti/

--

bb. 12. százötven fiatal termelési gyakorlata a wilhelm pieck gyárban

vid/szf/te/e

1962. július 4.

a győri wilhelm peck vagon- és gépgyárban 150 fiatal kezdte meg négyhetes nyári termelési gyakorlatát. legnagyobb részük technikumai növendék, vannak azonban köztük gimnazisták is, akik politechnikai képzésben részesültek.

/folyt.köv./

9.10
9.15

kk

- 7 -

bb. 12. /százötven fiatal...folyt./e

a miskolci nehézipari műszaki egyetemről 15 hallgató érkezett hathetes gyakorlatra, július közepére várják a negyedéves egyetemistákat, akik fél évig dolgoznak majd a gyárban.

tanároknak is tanárok egyhetes politechnikai tanfolyamot a wilhelm pieck gyárban. délelőttönként az asztalos tanműhelyben dolgoznak, délután pedig a 401-es iparitanuló intézetben gyarapítják tudásukat az ország különböző részéből érkező középiskolai tanárok. /mti/

bb. 13. befejeződött a betoncsövek savállósági „edzési”, kísérlete szentendrén - csaknem egyharmadával csökken a savmarás elleni védekezés költsége

i sb/gg/e vg

1962. július 4.

a vegyüzemek építésének egyik legköltségesebb munkája a savvédelem, mert drága anyagokkal kell burkolni a helyiségeket, hogy a maró folyadékok néhány év alatt ne tönkretessék az épületet. a szentendrei cementáruiipari vállalat dolgozói ezért nemrégiben megkezdték a különleges gázzal savállóított olcsó cementlapok gyártását és most már sikeresen befejezték a nagy betoncsövek vegyi kezelésének „edzési”, kísérletét is.

a csöveket nagy gázkamrában tartósítják. a különleges gáz hatására a betonfelület néhány milliméteres, vagy szükség esetén több centiméteres rétegének kémiai tulajdonsága megváltozik, saválló anyaggá alakul. a kísérlet alapján megállapították, hogy ez a módszer kitűnően megfelel a hígított lugos és savas folyadék káros hatásának semlegesítésére, bár a tömény vegyszer ellen már nem nyújt védelmet. ez mégis jelentős eredmény, mert most már nem kell minden vegyüzem épületét és csatornáját drága anyaggal védeni akkor is, ha ott csak gyengén savas vegyszerekkel dolgoznak. az új vegyipari üzemrészeknek körülbelül a felében a gázzal kezelt anyagokkal csaknem egyharmadával csökkenthetik a savmarás elleni védekezés költségét, ami sokmillió forint megtakarítást jelent majd népgazdaságunknak.

a cementárugyár dolgozói most már rövidesen befejezik egy savállóító gázkezelő berendezés átalakítását, amelyben már nemcsak cementlapokat és nagy betoncsöveket, hanem eternitcsövet és különböző beton épületszerkezeteket is „felvérteznek”, a maró folyadékok támadása ellen. /mti/

- . -

- 8 -

9.20

9.30

KB

bb 11. térkép mésfélezer patakról: elkészült a rákkataszter és a telepítési terv - kis vizesés-rendszereket építenek a hegyvidéki pisztrángos patakokon

i cs/gk/m/ká

1962. július 4.

a földművelésügyi minisztérium országos halászati felügyelőségének egyik szakembere, dr. thuránszky zoltán az utóbbi öt év alatt megvizsgálta az ország valamennyi jelentős számszerint másfélezer vizminőségi viszonyait, felmérte az intenzívebb rák-, illetve pisztrángtenyésztés lehetőségeit. kebreken 200.000 kilométer telt meg motorkerékpáron, s további mintegy 20.000 kilométert gyalog, tavasztól késő őszig sátorban lakott. megállapítása szerint patakjaink egy részéből csaknem teljesen kipusztult a rák, másutt erősen megritkult az állomány. különösen sokat ártott a ráktenyésztésnek a patakok sokhelyütt erős vegyi szennyeződése. rákexportunk évi 5000-12.000 kilo között ingadozik, ami a tényleges lehetőségekhez képest igen kevés. az utóbbi években rendszeresítették a vérfelfrissítést: évente átlagosan 4000-5000 fiatal rákot fognak ki és helyeznek át rákban szegény patakokba. nagyobb arányú vérfelfrissítés történt 1959-ben, amikor amerikai cifra rákfajtát hoztak be. szigetszentmiklós, pilisvörösvár és szigetbecse határában mintegy 18.000 cifra rákot bocsátottak szabadon a patakokban, illetve a duna holtágaiban. a telepítések eddigi tapasztalatai általában kedvezőek.

gazdaságilag még jelentősebb a pisztrángos patakok kiépítése. a tervek szerint a pisztráng tenyésztésére alkalmas patakokat gerenda-fenekgátakkal látják el, s így apró vizesés-rendszereket képeznek. ezek a vizesések dúsítják oxigénnel a patakok vizét, s egyúttal a pisztráng természetes életformáját segítő buvóhelyek, mély zubogók kialakulására vezetnek. mintegy 1400 kilométer hosszú patakmedret alakítanak így át a közeli években. a zempléni hegyek patakjaiban, továbbá a bükk és a bakony néhány vidékén, a pilisben, a börzsönyben, a mátrában, a mecsekben valamint szombathely és sopron vidékén már az idén munkához kezdenek.

az építéssel párhuzamosan gondoskodnak a rendkívül értékes halfajta ivadékaik neveléséről és kihelyezéséről. a szalajkavölgyi pisztrángos halgazdaságban, szilvásváradon már az év első felében több mint félmillió pisztrángivadékot keltettek. lilla-füreden a garadna völgyében 200.000 zsenge pisztrángivadékot helyeztek ki továbbnevelésre.

/folyt.köv./

9.30

1005
L patakjának

KB

- 9 -

bb 11. /térkép ... 1. folyt./ m

a hazai ugynevezett sebes pisztráng 20-50 dekás súlyban már kifogásra érett, de a jólfejlesztett példányok elérik a 3-5 kilós súlyt is. még gyorsabb fejlődésű az amerikából régebben importált szívárványos pisztráng. mindkét pisztrángfajtát érdemes szaporítani mind a hegyi patakokban, mind pedig a speciális tógazdaságokban. a pisztrángtenyésztés fejlesztésére jellemző, hogy az előirányzat szerint már ez évben egy-másfél millió ivadékot kell tenni mesterségesen és helyezni ki. /mti/

---

bb 9. megkezdtek a tartóoszlopok és fődémgerendák gyártását a százhalmattai kőolajfinomító főépületéhez

vid/szf/te/m

1962. július 4.

a dunaujvárosi 5. számú épületelamgyárban fontos új munkához fogtak. elkezdtek a százhalmattai dunai kőolajipari vállalat száz méter hosszú, kétemeletes irodaépületéhez szükséges elemek előregyártását. ebben az épületben helyezik majd el a gyár dolgozóinak konyháját és éttermét is. az irodaépülethez 314 tartóoszlopot és 104 gerendát készítenek. ezenkívül itt csinálják az irodaépület homlokzatának nagy paneljeit. a panelt új eljárással úgy gyártják, hogy felületén a cementhabarcsba mészkozuzalékot ágyaznak be, így nem lesz szükség a külső homlokzat vakolására. a panelgyártáshoz szükséges sablonokat most készítik. a tartóoszlopokat, gerendákat és nagy paneleket még a harmadik évnegyedben legyártják és elszállítják a százhalmattai építkezés színhelyére. /mti/

---

bb 10. egyesült komárom megye két kőolajipari üzeme

vid/szf/te/m

1962. július 4.

komárom megyében már több, azonos terméket előállító üzemet egyesítettek. egy vállalattá olvasztották össze a két tatabányai erőművet és összevonták a megye épületelamgyárait is. a napokban egyesítették a megye két kőolajipari üzemet, a szőnyit és az almásfüzitőt. komáromi kőolajipari vállalat néven egy gazdasági egységként dolgoznak tovább.

a két üzem eddig is egymásra volt utalva. a szőnyiek alapanyaggal látják el a szomszédos almásfüzitőket, akik viszont a szőnyiek egyes speciális termékeihez szállítanak segédanyagot. most még inkább érdekük lesz, hogy a két telephely mindig kellő időben lássa el egymást megfelelő mennyiségű és minőségű anyaggal. az egyesített vezetés lehetővé teszi a hatékonyabb, gyorsabb műszaki fejlődést, a műszaki dolgozók célszerűbb foglalkoztatását. a két üzem között vezetéket építenek gyorsabb és olcsóbb nyersanyagszállításához. /mti/

- 10 -

9.40

9.11.10

bb. 14. állami gépjavitó állomássá alakult át 16 gépállomás
i/so/vid/ku/rj ká 1962. július 4.

a földművelésügyi miniszter rendelete értelmében állami gépjavitó állomássá alakult át 16 gépállomás. a villányi, a homorudi, a solti, a mezőkövesdi, a makói, a pusztaszabolcsi, a csornai, a mosonmagyaróvári, a kabai, a balmazújvárosi, a mernyei, a kisujszállási, a cellödömölki, a szarvasi, a kertai, és a nemesvámosi gépállomáson a jövőben elsősorban a mezőgazdasági erő- és munkagépek javításával foglalkoznak és gépparkjukat átadják a körzetükben lévő termelészövetkezeteknek.

a traktorokat és munkagépeket azok a termelészövetkezetek kapják, ahol megvannak már a szükséges gazdasági, szervezeti és műszaki feltételek a gépek megfelelő üzemeltetéséhez. a jó termelészövetkezetek teljes gépesítésére törekednek, így az ő tulajdonukba kerülnek a kombájnok és cséplőgépek is. az elosztásnál ügyelnek arra, hogy a termelészövetkezetek lehetőség szerint azonos típusú gépeket vásárolhassanak. a még gyengébben dolgozó termelészövetkezetek földjein a szomszédos gépállomás végzi el a szükséges munkákat, illetve erre a célra az átszervezett gépjavitó állomásokon tartanak vissza bizonyos mennyiségű traktort és munkagépet.

az állami gépjavitó állomások a termelészövetkezeti gépek javítása mellett épület-gépészeti munkákat is végeznek. segítenek a gépjavitási és karbantartási tervek elkészítésében, a műszaki szakemberek kiválasztásában, továbbképzésében, a baleset és tűzvédelem megszervezésében. feladatuk, hogy támogassák a termelészövetkezeteket az új technológiai módszerek bevezetésében, az újítások megvalósításában.

baranyában két gépállomást szerveztek át most gépjavitó állomássá. a villányi gépállomásról 125 traktort és több ezer munkagépet, a homorudiról 38 traktort és több száz munkagépet [redacted] adtak át üzemképes állapotban a környékbeli termelészövetkezeteknek. a jól működő traktoros brigádok tagjai továbbra is együttmaradnak, a traktorosok abban a termelészövetkezetben dolgoznak, amelynek földjeit korábban művelték. a villányi gépjavitó állomáson külön öntözőgép-szervizt hoznak létre, amely több járára kiterjedően gondoskodik a termelészövetkezetek öntözőberendezéseinek javításáról. /mti/

- 11 -

9.45 10.05
10.05

bb 15. elkészült az ötödik épület kecskemét új városnegyedében

vid. szf/ku/m

1962. július 4.

kecskemét épülő új városnegyedében elkészült az ötödik 32 lakásos épület. január óta 160 család jutott kényelmes otthonhoz az új városnegyedben. az építkezés első szakasza ezzel befejeződött.

a jövőben gyorsabban halad a lakások átadása, mert a második szakaszban épülőket már új módszerrel, kohósalak közplokkos elemekből rakják össze. az első közplokkos épületet néhány héten belül átadják. a terv szerint ezután minden hónapban elkészül egy új ház. az év végéig összesen 376 lakás átadását tervezik az új lakónegyedben. /mti/

---

bb 16. kunhegyesi szivattyúk egyiptomnak

vid/szf/te/m

1962. július 4.

a szivattyúgyártásra szakosított kunhegyesi vízgépészeti vállalat az országban elsőnek kezdte meg a belvízátételéshez és öntözéshez egyaránt használható csk 800-as típusú szivattyúk gyártását. a könnyen áttelepíthető, kilencven lóerős motorral működő berendezés másodpercenként kilenc méter magasságban ötszáz liter víz átételésére képes.

a nagyteljesítményű, modern szivattyú iránt külföldön is nagy az érdeklődés. az első szállítmányt tavaly egyiptomba indították utnak. a szivattyúk beváltak és ebben az évben újabb megrendelés érkezett egyiptomból. a vállalat az ideig első öt csk 800-as típusú szivattyút most küldte el az afrikai országba. a harmadik negyedévben további öt szivattyút készítenek az egyiptomi mezőgazdaság részére. 1963-ban már nyolcvan berendezést gyártanak külföldi megrendelőknek. /mti/

---

bb 17. fejőiskola épül szolnokon

i vid/m/ká

1962. július 4.

a hétközi állami gazdaság szolnok melletti alcsiszigeti üzeme-egységében még ebben a hónapban megkezdik az ország második fejőiskolájának építését. az iskolában az állami gazdaságok tehenéseit ismertetik meg a gépi fejés legkorszerűbb módszereivel. alcsi szigeten működik ugyanis az ország első „halszűrés”, fejőháza. az új intézményt negyven személyesre tervezik és a bemutató, valamint előadó terem mellett a tanárok részére lakásokat, klubszobákat, társalgókat is építenek. a hárommillió forintos költséggel épülő új iskola a jövő év tavaszán kezdi meg működését. /mti/

- 12 -

9.50

10.10
AL

b.b.20. mélyföldtani térképek alapján kutatnak bauxit után a bakonyban

vid/szf/bné/rj

1962. július 4.

a bauxitkutató vállalat szakemberei nemrég elkészítették a bakony hegység első részletes mélyföldtani térképét. egy-éves munkával 50 000-es léptékben állították össze a térképet, amely a mélyben lévő földtani rétegek elhelyezkedését rögzíti. több mint kétezer mélyfúrás adatait összegezve öt fajta térképet készítettek, ezeken több mint háromezer négyzetkilométer kiterjedésű területet „fényképeztek”, le. a térképek a triász alaphegységig feltüntetik a különböző földtörténeti korok rétegeinek vastagságát és a rétegek felszínének a terepszinthez viszonyított helyzetét. a térképeket „olvasva”, megállapítható, hogy milyen helyzetben található például [redacted] 5-600 méterrel a föld alatt a talajrétegek.

a mélyföldtani térképek adatai alapján újult erővel indult meg a kutatás a bakonyban bauxit után. a kutató vállalat külön bakonyi kirendeltséget szervezett és nagyteljesítményű mélyfúrókkal keresi az érctelepeket. a kutatómunka több évig tart. /mti/

---

bb.22. burgonyatermesztés kapálás nélkül - holdanként 20 mázsa terméstartalom, 128 forinttal kisebb termelési költség a komáromi állami gazdaságban

vid/ká/gk/rj

1962. július 4.

a komáromi állami gazdaság ujjusztái területében tavaly kísérletképpen, külföldi tapasztalatok alapján egy holdon kapálás nélkül, ötszöri töltögetéssel termesztették a burgonyát. annak ellenére, hogy az időjárás nagyon kedvezőtlen volt, mégis öt mázssal nagyobb termést hozott ez a hold, mint a mellette fekvő, hagyományos művelésű tábla.

ujpusztán az idén már mind a 200 holdat így művelik. kelés után, amikor a hajtás már 2-3 centiméteres volt, azonnal feltöltötték a növényt, úgyhogy ki sem látszott a levele. a második töltögetésnél ismét eltakarták a növényt, míg a másik három töltögetést a hagyományos módszerrel végezték. a géppel ötször töltögetett burgonya talaja állandóan gyommentes és porhanyós. az eredmények máris nagyon biztatóak: a teljes virágzásban levő burgonya-töveken 14-15 jólfejlett gumó van, míg a gazdaság más területeiben, hasonló összetételű talajon a hagyományos műveléssel csak 7-8 gumó fejlődött ki. így mintegy 20 mázsa terméstartalomra számíthatnak holdanként. ez a 200 holdon 4000 mázsa burgonyát, [redacted] 320 000 forint többletbevételt jelent. ugyanakkor a termelési költség - mivel egy kézi és egy gépi kapálást megtakarítanak - holdanként 128 forinttal csökkent. /mti/

10.00

10.25

AL

- 13 -

bb 18. korszerű üzletház egy kis szabolcsi faluban

vid/szf/ku/m

1962. július 4.

emeletes önkiszolgáló és önkiválasztó rendszerű földművesszövetkezeti üzletház nyílt a szabolcs-szatmár megyei gávnán. építésére több mint egy millió forintot fordítottak. a korszerűen berendezett üzletház ruházati, élelmiszeripari cikkeket árúsít és eszpresszója is van. /mti/

...-

bb 19. a takarmánygondok ellenére a tervezettnél több húst adtak el az államnak az év első felében a győrmegyei termelőszövetkezetek

i vid/ká/m

1962. július 4.

a múlt évi aszály miatt egész télen át és tavasszal is csaknem valamennyi győr megyei termelőszövetkezet takarmánygondokkal küzdött. a meglévő takarmánykészleteket éppen ezért a közös gazdaságok a legmesszebbmenő takarékossgal használták fel. így sikerült elejét venni az állomány leromlásának, sőt az év első felében a tervezettnél is több húst termeltek.

az állatforgalmi vállalat június 30-ig a tervezett 46 ezer helyett 48.635 sertést vásárolt fel a megyében. ebből több mint 39 ezret a termelőszövetkezetek adtak el. hizottmarhából is 500-al több került az első félévben a vágóhidakra a megye közösgazdaságaiból.

gyors fejlődést mutat a baromfihusstermelés: június 30-ig a tervezett 17 vagon helyett 46 vagon baromfit értékesítettek a termelőszövetkezetek.

a szerződéskötések azt mutatják, hogy a második félévben is teljesítik hustermelési tervüket győr megye közös gazdaságai. /mti/

...-

bb 21. elkészült a mohácsi farostlemezzgyár modern lakónegyede

vid/szf/te/m

1962. július 4.

a mohácsi farostlemezzgyár nagykitérjedésű ipartelepén elkészült az üzem dolgozóinak szép, új lakónegyede. a dunapart közelében épített husz ikerházban negyven farostlemezzgyári családos dolgozó jut otthonhoz, valamennyien olyanok, akiknek a termelés folyamatossága érdekében a gyár közelében kell lakniuk. a kerttel övezett ikervillákba a napokban költöznek tulajdonosaik. a lakások nagyon kényelmesek. az épület földszintjén konyha, étkezőhelyiség, nagy lakószoba van, az emeleten pedig a hálóhelyiségeket helyezték el. a lakótelep építésére, rendezésére több mint tízmillió forintot költöttek. /mti/

...-

- 14 -

10.09

10.21
10.21

bb. 23. tanfolyam „ki mit tud szigetvárról”, - érdekességek a baranyai művészeti együttesek nyári programjában

cz/e

1962. július 4.

baranyában a kulturális otthonok együttesei a nyáron könnyű és vidám műsorokkal keresik fel a falvak lakosait és készülnek az alkotmány napjának megünneplésére. a mohácsi járási művelődési ház vezetői ezekben a napokban járják a falvakat és beszélnek meg a vezetőkkel a nyári programot. a művelődési ház két zenekara, a bábcsoport, a népi táncosok, az irodalmi színpad készen áll arra, hogy ahová igénylik, ellátogassanak könnyű, vidám műsorokkal. a szakkörök szintén az egész nyáron működnek, alkotmány napi kiállításra készülnek. a szigetvári művelődési ház együttesei vidám verses, tréfás műsorokkal, játékos összeállításokkal keresik fel a környező falvakat. nemrégiben alakult meg a művelődési ház fuvószzenekara, amely augusztus 20-án tartja bemutatkozó előadását.

több mint százan végezték el a „ki mit tud szigetvárról”, címen indított tanfolyamot, amelyből július közepén a szabadtéri színpadon tartanak szellemi vetélkedőt. a tanfolyam célja az volt, hogy a szigetvári jubileumi ünnepségre érkezőket minél több helybeli lakos tájékoztathassa a község történetéről, a vár török elleni megvédésének négyszáz évvel ezelőtti eseményeiről, a zrínyiek vezette katonák hősiességéről.

a pécsváradi járási művelődési házban augusztus 20-án a fotoszakkörnek a járás életéről készített munkáiból nyílik kiállítás, míg tíz községben a járás legjobb termelőszövetkezeteinek az utóbbi két évben elért fejlődéséről mutatnak be fényképes, szöveges vándorkiállítást. a sádsi járásban a gazdaasszonyok hetventagu csoportja a legtevékenyebb. kiállítást rendeznek a gazdaasszony körön belül készített munkáiból. a pécsi művelődési ház honismereti szakköre az ifjusági klubbal közösen nyári tanulmányutakat és országjáró turát rendez, ezenkívül a megye területén még tíz honismereti szakkör használja fel a nyarat anyaggyűjtésre. /mti/

...-

- 15 -

10.14

10.21

10.21

bb. ²⁴ utnak indították a második félév első exportszállítmányaikat a nógrádi gyárakból - a pártkongresszus megnyitásáig több salgótarjáni üzem teljesíti egész évi exportkötelezettségét

vid/szf/n e

1962. július 4.

a nógrádi iparmedence gyáraiban ezekben a napokban több szocialista munkabrigád és a kitüntető címért vetélkedő munkacsoport egészíti ki kongresszusi felajánlását. különösen az exportra termelő üzemek szocialista brigádjainak kezdeményezése figyelemreméltó. amikor nyilvánosságra került, hogy november 20-án nyitják meg a párt 8. kongresszusát, több üzemben javaslat hangzott el: a kongresszus megnyitásáig teljesítsék egész évi exportkötelezettségüket. az exportbrigádok munkájának lendülete fokozódott. szerdán reggel már el is hagyták a gyárakat a második félév első exportszállítványai.

a salgótarjáni acélárugyár ifjusági üzeméből, a szegverő és csomagoló részlegből hatvanöt tonna szeget küldtek el a nigériai port harcourtbá. a salgótarjáni táblaüvegyárból két vagon táblaüveget küldtek olaszországba a külkereskedelmi vállalat útján. a kongresszus megnyitásáig a táblaüvegyár hiánytalanul teljesíti ideiglenes háromszáznyolcvankilencezer négyzetméter táblaüveg exportkötelezettségét. /mti/

..

bb. 25. csütörtökön megnyílik a főváros első mopresszó-ja

t kf/kf/e vg

1962. július 4.

több mint 50 év után ismét van budapestnek mopresszó-ja. igaz, akkor még nem így nevezték. 1910-ban a rákóczi uti vendéglátó épületben azonban az első filmvetítéseket kávézás, poharazás közben nézhette a közönség. a mopresszó neve a mozi és az eszpresszó összekapcsolásából adódik, külföldön sok működik belőlük.

a 8. kerületi vendéglátóipari vállalat elsősorban a fiatalok szórakoztatására gondolva ügyes kezdeményezéssel szinte költség nélkül rendezte be a főváros első mopresszó-ját az üllői-uti badacsony étteremben. az ujszerű szórakoztató üzem szerdán délelőtt mutatták be a sajtó képviselőinek és a szakembereknek.

a 120 személyes badacsony-mopresszó csütörtökön délután nyílik meg, s utána naponta 5-7 óra között teremt olcsó, szórakozási lehetőséget a fiataloknak. kétszer negyvenötperces műsorban három-három rövid sport, rajz, vagy kis játékfilmet vetítenek, a szünetekben pedig táncolhatnak is a fiatalok. a belépőjegy ára öt forint, amelynek felét a fogyasztásba beleszámítják.

a vendéglátó ipar elképzelése szerint, amennyiben az első beválik, más, a moziktól távolies vendéglátóipari üzemekben is rendeznek be mopresszókat. /mti/

13.10

1320

RS

- 16 -

bb. 26. ötven személykocsi a máv-nak, diesel-mozdonyok az uttörővasutnak, motorkocsik és dömperek Lengyelországnak - a wilhelm pieck gyár második félévi programja

vid/szf/n e

1962. július 4.

a párt kongresszusi verseny segítségével sok nehézséget leküzdve teljesítették első félévi tervüket a győri wilhelm pieck vagon- és gépgyár dolgozói. a műszaki szervezési intézkedések lehetővé tették, hogy az importanyagok és a kooperációs alkatrészek késése miatt egy-egy gyártmánynál békövetkezett többhetes lemaradást pótolják.

exportra egy vasuti személykocsival többet adtak át a tervezettnél. elkészült az első, az eddiginél kétszer nagyobb teljesítményű, napi 1500 tonna répa feldolgozására képes cukorgyári diffúziós berendezés, amelyből ebben az évben nyolcat gyártanak külföldi megrendelésre. új gyártmányok a sósavszállító és a klórszállító, különleges vasuti teherkocsik, melyekből most kapja az első példányokat a hazai vegyipar.

a jövő héten termelési tanácskozások kezdődnek a gyárban, hogy az elmúlt félév tapasztalatainak értékelésén kívül meg tárgyalják a második félév feladatait, melyek semmivel sem könnyebbek az eddigiekénél. főbb gyártmányok lesznek a lengyelországnak szállítandó vasuti motorkocsi és a hat köbméteres, tiztonnás dömper első példányai. a harmadik negyedévben megkezdik 50 vasuti személykocsi szállítását a máv-nak. ugyan csak a máv kap ebben a félévben hat keskeny nyomközű, 270 lóerős, dieselhidraulikus mozdonyt az uttörővasut részére. /mti/

bb. 28. időjárásjelentés

n-/ e

1962. július 4.

hűvös idő

a tegnapi nap folyamán nyugat-európa felé nagy kiterjedésű ciklon érkezett, ami újabb sarki eredetű levegőt hozott magával németország, lengyelország és a cseh-medence területére.

ezzel egyidőben észak-olaszország felett kialakult ciklon viszont meleg levegőt szállít észak felé. a hideg és meleg levegő összeáramlási helyén az alpok és a kárpát-medence térségében, főleg azonban a kárpát-medence nyugati felében az éjszaka folyamán felhőszakadásszerű esőzések alakultak ki.

házánkban tegnap erősen felhős, hűvös idő volt. a dunántulon egész napon át, máshol csak a délutáni óráktól esett az eső. a szigetvár, kaposvár, siófok, keszthely, zalaegerszeg és lenti által határolt területen belül 50-70 milliméter, egyébként a dunántulon az északi részeket kivéve mindenütt 20 milliméter feletti eső hullott.

/folyt.köv./

14.30

14.30
Zell

- 17 -

bb. 28. /időjárás..folyt./e

a bakony hegység és a balaton vonalában, több helyen zivatar tört ki. a duna vonalától keletre csak a duna-tisza köze déli részén és a tiszántul néhány helyén volt 20 milliméter feletti eső mennyiség. a tegnapi legmagasabb hőmérséklet a délkeleti országrészben 20-24, máshol 15-19 fok volt.

ma hajnalban 10-12 fokig hűlt le a levegő.

budapesten a hőmérséklet napi középértéke 14.9 fok volt, 6.4 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag. ma 12 órakor a hőmérséklet budapesten 14 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 755 milliméter, alig változik.

a balaton vizének hőmérséklete siófoknál 17 fok.

várható időjárás csütörtök estig: erősen felhős, hűvös idő, több helyen újabb esővel. élénkülő északnyugati szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 8-12, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 15-18 fok között.

előrejelzés a balaton területére csütörtök reggelig: élénkülő északi szél, felhős idő, újabb esővel. a hőmérséklet este 13, hajnalban 10 fok körül lesz.

a duna vízállása budapestnél 352 centiméter. /mti/

- . -

bb. 27. átadták rendeltetésének a kibővített kisvárdai járási tanácsházát

vid/szf/n e

1962. július 4.

új épületrésszel bővítették a kisvárdai járási tanács székházát. a meglévőhöz tizenöt irodahelyiségből, tanácsteremből és üzemi konyhából álló részt építettek. az egymillió forintos költséget a községfejlesztési alapból és célhitelből fedezték. az építkezéshez 32 község járult hozzá. az új épületrészt szerdán adták át rendeltetésének. megépítésével sokkal jobb munkakörülményeket teremtettek a járási tanács dolgozóinak, akik eddig három, egymástól távollévő, tuzsufolt épületben végezték munkájukat. az összpontosítással a tanács dolgozók a hozzájuk forduló ügyeit sokkal gyorsabban és eredményesebben intézhetik. /mti/

- . -

14.35

15.00 ✓

- 18 -

KK ✓

bb 30. szedik a korai sárgabarackot és az üvegmegyet a kiskunságban

i vid/ká/m

1962. július 4.

az ország egyik leghíresebb üvegmegy termő vidékén, a duna-tisza közeli apostagon megkezdődött a szedés. a több ezer, nagyrészt törzskönyvezett fa az idén a szokottnál kisebb termést hozott, a szemek azonban most is kövérré duzzadtak. a dunavecsei földművelőszövetkezeti felvásárlótelepen naponta mintegy száz mázsa megyet vesznek át a termelőszövetkezetektől és a háztáji gazdaságoktól. egyedül az apostagi duna tsz. 300 mázsa üvegmegyet értékesít.

a kiskunsági barackosokban is megkezdődött a szüret. a korai sárgabarackból már utnak is indították az első exportszállítmányt bécsbe. körülbelül két hét múlva kezdődik a rózsabarack szedése, amely a korai fajtáknál jóval nagyobb termést ígér. /mti/

- . -

bb 31. vizsgáznak a bábművész-jelöltek

i v/v/m

1962. július 4.

az állami bábszínház bábszínészképző studójának növendékei szerdán és csütörtökön tartják vizsgálóadásaikat. a két éves stúdióból magyarországon most először kerülnek ki olyan színészek, akik főiskolai szinten végeztek bábszínészképző tanfolyamot. a végzős növendékek az elméleti vizsgák - esztétika, filozófia, drámatörténet, stb. ... - után szerdán a „színész mesterségből”, vizsgáztak moliere tudós nők című vígjátékának előadásával. a bábszínész-jelöltek csütörtökön andersen-szilágyi a bűvös tűzszerszám című mesejátékában mutatják be bábszínész képességeiket. /mti/

- . -

bb 32. egymillió forintot fizettek már ki az idén a dunaujvárosi Lottónyerteseknek

vid/szf/ku/m

1962. július 4.

a dunaujvárosi Lottózók nagy táborát elég gyakran látogatja a szerencse. szerdán már az idei hatodik négytalálatosnak fizették ki tekintélyes nyereményét. skoperda györgy, a gyár és gépszerelő vállalat szerelője 245.000 forintot nyert a multiheti húzáson. az idén ezzel együtt már egymillió forintot fizettek ki a szerencsés dunaujvárosi Lottónyerteseknek. /mti/

- . -

15.20

15.25 ✓

KK ✓

- 19 -

bb 29. tájékoztatás az aratással kapcsolatos tüzrendészeti tenni-
valókról

k so/ká/m

1962. július 4.

megkezdődött az aratás. ezekben a hetekben a mezőgazdasági ter-
ményekben fokozódik a tűzveszély. a lábon álló vagy már kereszt-
tekbe, asztagokba rakott gabonákban a gondatlanul eldobott égő
gyufaszál, cigarettavég, traktor- vagy mozdonyszikra súlyos
károkat okozhat. a tüzesetek megelőzése érdekében az érdekelt
szervek, valamint az állami és az önkéntes tűzoltóság idén is
megtette a szükséges óvintézkedéseket, a betakarításra váró
vagy már learatott gabona tüzkár elleni védelmére. mindez
azonban csak a lakosság tevékeny támogatásával válik hatékonyá.
a tűzoltóság ezért felhívással fordul a parasztsághoz, hogy
a tüzrendészeti hatóság előírásait mindenkor és mindenütt tart-
sák meg. különösen fontos hogy a tüzrendészeti szabályoknak
megfelelően az aratást mindig a vasutvonal mentén kezdjék.
rendkívül fontos ez ott, ahol a vonat emelkedésen, kanyaron
halad, mivel a mozdony a rendesnél nagyobb erőt fejt ki és
ilyen esetben sűrűn pattan ki szikra a kéményből. fokozott gon-
dot kell fordítani a termények megfelelő őrzésére, a védőszán-
tásokra és arra, hogy a vasutvonaltól számítva 60 méteren
belül keresztet, 100 méteren belül asztagot, kazlat ne rakja-
nak. a gazdaságok az aratást úgy szervezzék meg, hogy a vasut-
vonalától számítva 40 méteren belül rendben gabona, illetve
kombájn-szalma ne maradjon. a töltés melletti területet tiszt-
títsák meg a könnyen gyuló anyagoktól és így akadályozzák meg,
hogy a mozdonyszikra tüzet okozzon. a gépállomások és trak-
torosok fordítsanak gondot arra, hogy a mezőgazdasági munkála-
tokban résztvevő erőgépek szikrafogói megfeleljenek a követel-
ményeknek és állandóan üzembiztos állapotban legyenek. az ara-
tás megkezdésével egyidejűleg részesítsék a dolgozókat tüzen-
dészeti oktatásban. biztosítsák az asztagok mellett az előírt
200 liter vizet és vedret. tűz esetén - a tűz oltásával egyi-
dejűleg - a tüzet azonnal jelezzék az önkéntes, illetve állami
tűzoltóságnak. az aratással és a gabona asztagolásával kap-
csolatos tüzrendészeti kérdéseikkel a dolgozó parasztlakos for-
duljanak az állami, illetve az önkéntes tűzoltósághoz. /mti/

bb 33. nyolc év alatt 100 000 hallgató - előadás sorozat a keleti
népek irodalmáról, korunk filozófiájáról - a tanulók nyelv-
vizsgát cs tehetnek az egyetemen - sajtótájékoztató a józsef
attila szabadegyetemről

tud/s/ku/m

1962. július 4.

szerdán a kossuth klubban dr. telegdy kováts lászló egyetemi
tanár a tit budapesti szervezetének elnöke tájékoztatta a saj-
tó képviselőit a józsef attila szabadegyetem eredményeiről, és
az 1962-63. tanév előkészületeiről. bevezetőben elmondotta, hogy
1954. az egyetem megalakulása - óta a hallgatók száma meg-
haladta a 100.000 főt.

/folyt.köv./

16.10

- 20 -

bb 33. /nyolc év ... 1. folyt./ m

a statisztikák kimutatták, hogy a szabadegyetem olyan rétegeket
von be a művelődésbe, amelyek másutt magasabb fokú rendszeres
oktatásban nem részesülnek, de a kulturális fejlődéstől nem a-
karnak elmaradni. az egyetem lehetővé teszi a középiskolát vég-
zett fiatalok továbbtanulását is.

az 1962-63-as tanév tematikája tovább gazdagodik. a szabad-
egyetem új sorozatot indít, amely egy-egy tudományág speciá-
lis kérdéseivel foglalkozik, többek között a keleti népek irodal-
mával, korunk filozófiájával, valamint ismerteti a fizikai labo-
ratoriumokat és a világ nagy városait. ezek az előadások el-
sősorban az egyetemet végzett dolgozóknak nyújtanak majd segít-
séget. a szabadegyetem elsőrendű feladatának tekinti a különbö-
ző tudományágak legjobb eredményeinek ismertetését is. ezeken
a beszámolókon alkalom nyílik a vitás még le nem zárt tudomá-
nyos kérdések megbeszélésére. az új témákon kívül vannak a
szabadegyetemnek már olyan állandó sorozatai is, amelyek mind-
den évben szerepelnek a programban. ilyenek például a világiro-
dalom, a zene- és művészettörténet.

a józsef attila szabadegyetem legtöbb hallgatója a nyelv-
iskolai tagozatot látogatja, ahol az európai élő nyelvek tanítá-
sa mellett a keleti és antik nyelvek oktatásával is foglalkoznak.
az új tanévtől a tanulók alap, közép, illetve felsőfokú nyelv-
vizsgát is tehetnek az egyetemen. /mti/

---

bb 34. bőséges csapadék javította a kapások terméskilátásait -
újabb csendes esőkre van kilátás

cs-vid.ö kz vm ká

1962. július 4.

egész Európában hűvös és csapadékos az idő. jellemző
a szokatlanul hűvös július eleji időjárásra, hogy 20 fok körüli
nappali hőmérsékleti értékeket csak a földközi tenger partvidé-
kén mértek legutóbb, s a 30 fokot csupán az ibériai félsziget
belsejében érte el a hőmérő higanyszála. hazánkban szerdán, a
délutáni órákban, mindössze 12-13 fokig emelkedett a hőmérsék-
let, 14 órakor pécsett 10 fokot, a kékestetőn 9 fokot, a misina-
tetőn pedig 7 fokot mértek. a jelek szerint egyelőre hűvös jel-
legű marad az idő, s még számítanunk kell csendes, áztató esők-
re.

kedden és a szerdára virradó éjszaka a földközi tenger
felől jött enyhe és az atlanti óceánról már hetek óta áramló
hideg légtömegek közép-Európa fölött ütköztek össze, s zivata-
ros, nagy esőzések kezdődtek. mint a meteorológiai intézet
központi előrejelző osztályán tájékoztatásul közölték, az
utóbbi 24 óra alatt országsszerte kiadós esők áztatták meg a mező-
ket. legkevesebb csapadék az északkeleti megyékben hullott, de
itt is 5 milliméter körül volt az átlag. az ország északi és
középső területein átlagosan 10-30 milliméter volt a lehullott
csapadék mennyisége.

/folyt.köv./

16.15

- 21 -

16.30 Zsolt

bb 29. tájékoztatás az aratással kapcsolatos tűzrendészeti tenni-
valókról

k so/ká/m

1962. július 4.

megkezdődött az aratás. ezekben a hetekben a mezőgazdasági ter-
ményekben fokozódik a tűzveszély. a lábon álló vagy már keresz-
tekbe, asztagokba rakott gabonákban a gondatlanul eldobott égő
gyufaszál, cigarettavég, traktor- vagy mozdonyszikra súlyos
károkat okozhat. a tüzesetek megelőzése érdekében az érdekelt
szervek, valamint az állami és az önkéntes tűzoltóság idén is
megtette a szükséges óvintézkedéseket, a betakarításra váró
vagy már learatott gabona tűzkár elleni védelmére. mindez
azonban csak a lakosság tevékeny támogatásával válik hatékonyá.
a tűzoltóság ezért felhívással fordul a parasztsághoz, hogy
a tűzrendészeti hatóság előírásait mindenkor és mindenütt tart-
sák meg. különösen fontos hogy a tűzrendészeti szabályoknak
megfelelően az aratást mindig a vasutvonal mentén kezdjék.
rendkívül fontos ez ott, ahol a vonat emelkedésen, kanyaron
halad, mivel a mozdony a rendesnél nagyobb erőt fejt ki és
ilyen esetben sűrűn pattan ki szikra a kéményből. fokozott gon-
dot kell fordítani a termények megfelelő őrzésére, a védőszán-
tásokra és arra, hogy a vasutvonaltól számítva 60 méteren
belül keresztet, 100 méteren belül asztagot, kazlat ne rakja-
nak. a gazdaságok az aratást úgy szervezzék meg, hogy a vasut-
vonaltól számítva 40 méteren belül rendben gabona, illetve
kombájn-szalma ne maradjon. a töltés melletti területet tiszt-
ítsák meg a könnyen gyuló anyagoktól és így akadályozzák meg,
hogy a mozdonyszikra tüzet okozzon. a gépállomások és trak-
torosok fordítsanak gondot arra, hogy a mezőgazdasági munkála-
tokban résztvevő erőgépek szikrafogói megfeleljenek a követel-
ményeknek és állandóan üzembiztos állapotban legyenek. az ara-
tás megkezdésével egyidejűleg részesítsék a dolgozókat tűzren-
dészeti oktatásban. biztosítsák az asztagok mellett az előírt
200 liter vizet és vedret. tűz esetén - a tűz oltásával egyi-
dejűleg - a tüzet azonnal jelezzék az önkéntes, illetve állami
tűzoltóságnak. az aratással és a gabona asztagolásával kap-
csolatos tűzrendészeti kérdéseikkel a dolgozó parasztnak for-
duljanak az állami, illetve az önkéntes tűzoltósághoz. /mti/

bb 33. nyolc év alatt 100 000 hallgató - előadás sorozat a keleti
népek irodalmáról, korunk filozófiájáról - a tanulók nyelv-
vizsgát cs tehetnek az egyetemen - sajtótájékoztató a józsef
attila szabadegyetemről

tud/s/ku/m

1962. július 4.

szerdán a kossuth klubban dr. telegdy kováts lászló egyetemi
tanár a tit budapesti szervezetének elnöke tájékoztatta a saj-
tó képviselőit a józsef attila szabadegyetem eredményeiről, és
az 1962-63. tanév előkészületeiről. bevezetőben elmondotta, hogy
1954. az egyetem megalakulása - óta a hallgatók száma meg-
haladta a 100.000 főt.

/folyt.köv./

16.10

- 20 -

bb 33. /nyolc év ... 1. folyt./ m

a statisztikák kimutatták, hogy a szabadegyetem olyan rétegeket
von be a művelődésbe, amelyek másutt magasabb fokú rendszeres
oktatásban nem részesülnek, de a kulturális fejlődéstől nem a-
karnak elmaradni. az egyetem lehetővé teszi a középiskolát vég-
zett fiatalok továbbtanulását is.

az 1962-63-as tanév tematikája tovább gazdagodik. a szabad-
egyetem új sorozatot indít, amely egy-egy tudományág speciá-
lis kérdéseivel foglalkozik, többek között a keleti népek irodal-
mával, korunk filozófiájával, valamint ismerteti a fizikai labo-
ratoriumokat és a világ nagy városait. ezek az előadások el-
sősorban az egyetemet végzett dolgozóknak nyújtanak majd segít-
séget. a szabadegyetem elsőrendű feladatának tekinti a különbö-
ző tudományágak legújabb eredményeinek ismertetését is. ezeken
a beszámolókon alkalom nyílik a vitás még le nem zárt tudomá-
nyos kérdések megbeszélésére. az új témákon kívül vannak a
szabadegyetemnek már olyan állandó sorozatai is, amelyek mind-
en évben szerepelnek a programban. ilyenek például a világiro-
dalom, az éne- és művészettörténet.

a józsef attila szabadegyetem legtöbb hallgatója a nyelv-
iskolai tagozatot látogatja, ahol az európai élő nyelvek tanítá-
sa mellett a keleti és antik nyelvek oktatásával is foglalkoznak.
az új tanévtől a tanulók alap, közép, illetve felsőfokú nyelv-
vizsgát is tehetnek az egyetemen. /mti/

...-

bb 34. bőséges csapadék javította a kapások terméskilátásait -
újabb csendes esőkre van kilátás

cs-vid.ö kz vm ká

1962. július 4.

egész Európában hűvös és csapadékos az idő. jellemző
a szokatlanul hűvös július eleji időjárásra, hogy 20 fok körüli
nappali hőmérsékleti értékeket csak a földközi tenger partvidé-
kén mértek legutóbb, s a 30 fokot csupán az ibériai félsziget
belsejében érte el a hőmérő higanyszála. hazánkban szerdán, a
délutáni órákban, mindössze 12-13 fokig emelkedett a hőmérsék-
let, 14 órakor pécsett 10 fokot, a kékestetőn 9 fokot, a misina-
tetőn pedig 7 fokot mértek. a jelek szerint egyelőre hűvös jel-
legű marad az idő, s még számítanunk kell csendes, áztató esők-
re.

kedden és a szerdára virradó éjszaka a földközi tenger
felől jött enyhe és az atlanti óceánról már hetek óta áramló
hideg légtömegek közép-Európa fölött ütköztek össze, s zivata-
ros, nagy esőzések kezdődtek. mint a meteorológiai intézet
központi előrejelző osztályán tájékoztatásul közölték, az
utóbbi 24 óra alatt országszerte kiadós esők áztatták meg a mező-
ket. legkevesebb csapadék az északkeleti megyékben hullott, de
itt is 5 milliméter körül volt az átlag. az ország északi és
középső területein átlagosan 10-30 milliméter volt a lehullott
csapadék mennyisége.

/folyt.köv./

16.15

- 21 -

16.30 Zsolt

/bb 34. bőséges...1.folyt./vm

a balatontól délnyugatra a nagy zivatarokat kísérő záporosók általában 40-70 milliméter csapadékot adtak rövid idő alatt. a zala megyei szentpéterföldre község határában 87 milliméter eső hullott, ami egyuttal az idej rekordot is jelenti.

az ország mindedig legszárazabb vidékén, csongrád megyében, ahol az áprilisi hóolvadás óta nem volt említésre méltó csapadék, szerdán hajnalban és délelőtt mintegy 20 milliméteres eső áztatta meg a határt. még ez sem érkezett elkésve. különösen sokat használ a fejlődése legfontosabb szakaszában levő kukoricának, amelynek a hosszú ideje tartó aszály miatt egyes helyeken már kezdtek összesodródni a levelei. ezzel a kiadós csapadékkal megteremtődtek a feltételei annak, hogy a jelenleg még alacsony kukoricát gyors fejlődésének induljanak. hasonló módon nagyon hasznos volt az eső a lucernára, amelynek a szárazság miatt a második kaszálása is mindössze 5-6 mázsa takarmányt adott holdanként. az esőzés elősegíti a lucernák gyors fakadását, s ez előreláthatóan az előbbieknél dusabb harmadik kaszálást eredményez. a megye legfontosabb tájnövénye, a fűszerpaprika palántázása óta csak annyi nedvességet kapott, amennyit ültetéskor a tövére locsoltak. ez a fontos növény szinte az utolsó órában, de ugyancsak megkapta most azt a nedvességet, amely az egészséges továbbfejlődéséhez szükséges.

a keddről-szerdára virradó éjjel csöndes, áztató eső permetezte az ország másik, ugyancsak hosszú hónapok óta aszály-sulytotta vidékét, szolnok megye határát is. a szolnoki időjelző állomáson 14.7 milliméter csapadékot mértek - egyetlen éjszaka többet, mint egész áprilisban, vagy májusban. a talaj átlagosan 10 centiméter mélyen ázott át s ez nem csak a kapásnövények, de még a kalászosok terméskilátásait is javítja. kedvező hatással lesz például a tavaszi árpa és a zab szemfejlődésére. az éppen cimerhányás előtt levő kukoricánál - a szakemberek véleménye szerint - nem kevesebb mint 4-5, a cukorrépánál pedig hozzávetőlegesen 10 mázsával növeli az eddigi kilátásokhoz képest a holdankénti hozamot.

baranyában, ahol eddig mintegy 4.000 holdról takarították be az őszi árpát, szerdán le kellett állniok az aratógépeknek és a kombájnoknak. kedd délutántól szerda délutánig körülbelül 50 milliméter eső áztatta meg a földeket. ez a nagymennyiségű csapadék az egyébként is körülbelül két hetes késéssel kezdődött aratást most előreláthatóan egy újabb héttel hátráltatja, mivel a felázott talajokon legfeljebb a hét végén kezhetnek ismét dolgozni a gépek. az eső ennek ellenére is hasznos volt.

/folyt.köv./

16.20

16.20 *Zseli*

- 22 -

/bb 34.bőséges.....2.folyt./vm

mindedig félő volt ugyanis, hogy a kalászosokban levő szem megszorul és ez holdanként 2-3 mázsa termésvesztést jelentett volna. a mostani hűvös időjárás viszont lehetővé teszi, hogy a szemek szépen fejlődjenek, megduzzadjanak és fokozatosan beérjenek.

országszerte kedvező feltételek teremtődtek a másodvetésekhez, ami az idén, amikor a kedvezőtlen időjárás következtében gyenge volt a szénafélék első termése, különösen fontos a biztos takarmánybázis megteremtéséhez. szabolcs-szatmár megyében, ahol több mint 10.000 holdon termelnek korán aratásra, illetve betakarításra kerülő növényt - például előhajtott burgonyát - az egyszer már hasznosított földeken hozzá is láttak a másodvetéshez. nagyjából rövidtenyészidejű, silózásra alkalmas kukoricával már eddig mintegy 4.500 holdat vetettek be./mti/

bb 35. nemzetközi bányászati robbantástechnikai konferencia tatabányán

vid /szf/bné vm cz

1962. július 4.

szerdán, tatabányán a kgst államok bányászati robbantástechnikai szakértőinek részvételével nemzetközi konferencia kezdődött a bányabiztonsági és robbantástechnikai kutató intézetben. hét ország, a szovjetunió, lengyelország, csehszlovákia, bulgária, románia, a német demokratikus köztársaság és magyarország bányabiztonsági kutatóintézeteinek, bányászati robbanóanyaggyárainak és bányaműszaki felügyelőségeinek vezetői, kutatói, mérnökei vitatják meg a legújabb eredményeket. a fő téma: melyik ország bányászata alkalmazza a leghatásosabb, legjobb robbantótechnikát. összehasonlítják a robbantószerkeket és a munka összehangolására közös vizsgálati módszereket fogadnak el.

a hatnapos konferencia első napján, szerdán kóta józsefnak, a tatabányai intézet kossuth-díjas igazgatójának a közetekben végbemenő robbantási folyamatok vizsgálatáról szóló előadását vitatták meg./mti/

17.30

17.30 *Zseli*

- 23 -

bb 36. képeskönyv jelent meg győr-sopron megyéről

vid fm/n vm

1962. július 4.

győr-sopron megye tanácsának idegenforgalmi hivatala a megyébe látogató turisták, kirándulók kívánságának eleget téve megyei képeskönyvet bocsájtott ki, amely magyar, orosz, angol és francia nyelven, 154 képből mutatja be a megye nevezetességeit.

a díszes kivitelű képeskönyv nemcsak a megye műemlékeiben gazdag városait győrt, sopront, mosonmagyaróvárt mutatja be a turistáknak, hanem 21 község megváltozott életével, szokásaival és népviseletével is megismerteti az olvasókat./mti/

- . -

bb 37. a divsz nyilatkozata az algériai nép győzelme alkalmából

cz vm k sr

1962. július 4.

az algériai népszavazás alkalmából a divsz titkársága üdvözlét küldi az algériai népnek, az algériai kormánynak, és valamennyi algériai ifjúsági szervezetnek. a divsz titkársága üdvözlő mindazokat, akiknek szívügyük a szabadság, a függetlenség és a béke és azokat, akik támogatták algéria és a békeszerető népek győzelmét mindenütt a világon./mti/

- . -

bb 38. tanácstagi munkacsoportok somogy megyében

vid fm/n vm cz

1962. július 4.

a hazafias népfront somogy megyei bizottsága kezdeményezésére a megyei tanácsok munkájának eredményesebbé tételére szerdán megalakult a megyei tanácstagok kaposvári járási munkacsoportja. az alakuló ülésen részt vett dr. lászló istván a megyei tanács végrehajtó bizottságának elnöke, a hazafias népfront somogy megyei és járási bizottságának képviselői, akik sok hasznos tanácsot adtak a munkacsoport tevékenységéhez.

a megyei tanácstagok munkacsoportja az országgyűlési képviselők megyei csoportjához hasonlóan működik. nemcsak választókerületük, hanem az egész járás problémáival foglalkoznak majd.

/folyt.köv./

17.40

- 24 -

At 18
Zel

/bb 38. tanácstagi.....1.folyt./vm

az önállóan működő csoportnak elnöke és titkára van. meg alakították a járási tanácstagok munkacsoportját is, amely a községekben végez majd munkát. mind a megyei, mind a járási csoporttagjai rendszeresen résztvesznek a járási és községi tanácsüléseken, segítséget nyújtanak a problémák megoldásához, ugyanakkor a felsőbb szervek hatáskörébe tartozó ügyeket a járási illetve megyei tanácsüléseken képviselik./mti/

- . -

bb 39. a szot távirata az algériai dolgozók általános szövetsége titkárságához

vm cz

1962. július 4.

a szot elnöksége az alábbi táviratot intézte az algériai dolgozók általános szövetsége titkárságának:

„kedves elvtársak! a magyar szakszervezetek országos tanácsa elnöksége a magyar szervezett dolgozók nevében testvéri üdvözlét küldi a független algériai népnek és szakszervezeteinek.

a magyar dolgozók mindig az algériai nép mellett álltak, és tisztelettel adóztak annak a hősi és áldozatos harcnak, amelyet hosszú éveken át függetlenségéért vívott. ez a harc, amely sok áldozatot követelt és még több szenvedést okozott az algériai népnek, győzedelmeskedett és meghozta algériai függetlenségét.

a magyar szervezett dolgozók és a magyar szakszervezetek továbbra is a legteljesebb szolidaritásukról biztosítják algéria népét, a független algéria felépítésében és felvirágoztatásában eredményes munkát és sok sikert kívánnak.

baráti üdvözléssel

brutyó jános főtitkár,

/mti/

- . -

17.45

- 25 -

At 18

Zel

bb 40. a hazánkban tanuló algériai diákok látogatása a szot-ban

vm cz

1962. július 4.

a magyar egyetemeken tanuló algériai diákok szerdán ellátogattak a szakszervezetek országos tanácsába, hogy tájékozódjanak a magyar szakszervezetek felépítéséről, tevékenységéről, aktuális feladatairól és a dolgozó ifjúság érdekében kifejtett munkásságáról. a vendégeket jellinek kálmán, a szot szervezési osztályának helyettes vezetője fogadta és a szívélyes, baráti beszélgetés során válaszolt kérdéseikre. /mti/

- . -

bb 41. időjárásjelentés

vm cz

1962. július 4.

várható időjárás csütörtök estig:

erősen felhős, hűvös idő, több helyen újabb esővel, élénkülő északnyugati szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 15-18 fok között. /mti/

- . -

bb 42. a néprajzi társaság közgyűlése

ms/bné vm sr

1962. július 4.

a magyar néprajzi társaság szerdán este a magyar tudományos akadémián tartotta 74. évi rendes közgyűlését. tálasi istván egyetemi tanár megnyitó szavaiban megemlékezett a társaság közel múltban elhunyt érdemes tagjáról, erdős kamilláról, ortutay gyula akadémikus, a társaság elnöke az iskolai nevelés szerepe parasztságunk kulturájában címmel tartott előadást.

a társaság multévi munkáját kodolányi jános főtitkár ismertette. végül a közgyűlés elfogadta a társaság új alapszabályait. /mti/

- . -

19.20

- 26 -

Anna Zel

bb 43. fogadás az amerikai egyesült államok nemzeti ünnepe alkalmából

t /bc/bné/vl

1962. július 4.

horace g. torbert, az amerikai egyesült államok budapesti követségének ideiglenes ügyvivője az amerikai egyesült államok nemzeti ünnepe alkalmából szerdán fogadást adott. a fogadáson megjelent szarka károly külügyminiszterhelyettes, bacsoni jeno külkereskedelmi miniszterhelyettes, a gazdasági és a kulturális élet több képviselője, a külügyminisztérium, a honvédelmi minisztérium és a külkereskedelmi minisztérium több vezető munkatársa. résztvett a fogadáson a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja is. /mti/

- . -

bb 44. sajtóbemutató a fővárosi nagycirkuszban

sr/bné/vl

1962. július 4.

a fővárosi nagycirkusz szerdán este cirkuszrevü című műsorából sajtóbemutatót tartott. a két részből álló műsorban neves fővárosi színművészek és kiváló hazai és külföldi artisták léptek fel.

a meghívott közönség az előadást nagy tapssal fogadta. /mti/

- . -

bb 45. david clark wilde hangversenye kaposvárrott

vid fm/n/vl

1962. július 4.

a hazánkban vendégszereplő david clark wilde angol zongoraművészt, a nemzetközi liszt-bartók zongoraverseny 1. díjának nyertesét szerdán este a kaposvári zenekedvelő közönség is üdvözölhette. a latinka sándor művelődési ház színháztermében nagyszerű hangversenyt adott, amelynek műsorán bach, beethoven, chopin, liszt és bartók művei szerepeltek. /mti/

- . -

21.50

- 27 -

- Vége -

j a v i t á s:

az 1. folytatás második bekezdésének utolsóelőtti sorában a szöveg helyesen:

... az állattenyésztésben 12 százalékkal volt nagyobb a ter-.....

/mti/
11.18

h
j a v i t á s !

az /az országgyűlés... 2. folyt./ ötödik bekezdésének ötödik sorában helyesen:

... buzafajták - azok közül is főleg a szovjet fajták -...

/mti/
--

11.30

j a v i t á s !

az /az országgyűlés...4. folyt./ első bekezdésének negyedik sorában a szöveg helyesen:

.... tervben mintegy 15.000-20.000 kat. holddal nagyobb...

/mti/
--

11.31

- A -

j a v i t á s !

az /az országgyűlés... 9. folyt./ első bekezdésének első sorában helyesen:

vida miklós budapesti képviselő, a következő felszólaló.....

/mti/

iukkkkkkk

14.14

j a v i t á s !

az /az országgyűlés... 10. folyt./ utolsó bekezdésének alulról számított negyedik sorában helyesen:

... üzemszervezési intézete, mind a földművelésügyi .....

/mti/

14.12

14.40 ✓

-B-

j a v i t á s:

az országgyűlés 6. folyt./ 5. bekezdésének harmadik sorában a szöveg helyesen:

a gépesítés gyorsütemű fejlődése.....

ugyanezen oldalon a 6. bekezdés harmadik sorában a szöveg helyesen: .... termelőszövetkezetek egy része rosszul.....

/mti/

12.02

j a v i t á s:

az országgyűlés... 13. folyt./ első bekezdésének alulról számított harmadik sorában a helységnév helyesen:

n a g y r é d e

/mti/

j a v i t á s !

az /az országgyűlés... 14. folyt./ második bekezdésének utolsó sorában helyesen:

... később a megyei tanácsnak.
/mti/

-. -

14.30

14.30 ✓

- C -

a szerkesztőségek figyelmébe!

országgyűlés.....9.folytatásának második bekezdés harmadik sorában a szöveg helyesen:

.....tavaly, mintegy hatvanezerrel növekedett a.....

x x x

országgyűlés 13.folytatás második bekezdésének első sora helyesen így kezdődik:

madarász Istvánné Szabolcs megyei képviselő.....

- . -

15.30

15.30 ✓

- D -

mti belöldi különkiadás

1962. július 4.

az országgyűlés szerdai ülése

t bc-zs-di/gk/gy/fm

1962. július 4.

az országgyűlés szerdán folytatta az 1961. évi állami költségvetés végrehajtásáról szóló jelentés jóváhagyására vonatkozó törvényjavaslat tárgyalását.

az ülésen résztvett apró Antal, Biskú Béla, Kiss Károly, Marosán György, Dr. Münnich Ferenc, Rónai Sándor, Somogyi Miklós, az MSZMP politikai bizottságának tagjai, Czinege Lajos és Szirmai István, a politikai bizottság pótagjai, Csörgő János, Czottner Sándor, Dr. Doleschall Frigyes, Incze Jenő, Kossa István, Nagy Józsefné, Nyers Rezső, Losonczy Pál, Tausz János, Dr. Trautmann Rezső miniszterek.

a diplomáciai páholyokban helyet foglalt a budapesti diplomáciai képviselők több vezetője és tagja.

az ülést Rónai Sándor, az országgyűlés elnöke nyitotta meg, majd Losonczy Pál földművelésügyi miniszter emelkedett szólásra.

tisztelt országgyűlés!

Nyers elvtárs beszámolójában foglalkozott a mezőgazdaság elmúlt évi helyzetével - megállapításaival egyetértek, engedjék meg, tisztelt képviselőtársaim, hogy részben kiegészítsem Nyers elvtárs megállapításait, részben pedig a mezőgazdaság jelenlegi állapotáról adjak tájékoztatást. Ez azért is időszerű, mert az országgyűlésen legutoljára másfél évvel ezelőtt foglalkoztunk a mezőgazdaság helyzetével, s azóta nagy változások következtek be.

a mezőgazdaság szocialista átszervezésének befejezése új helyzetet teremtett a mezőgazdaságban. döntő feladatként a termelés fejlesztését tűzhattük magunk elé és most már minden erőnket e feladat sikeres megoldására összpontosíthatjuk.

az elmúlt esztendő rendkívül kedvezőtlen időjárása nehéz próba elé állította a mezőgazdasági üzemeteket, mindennekellenként a kezdeti nehézségekkel küzdő termelőszövetkezeteket. bár a mezőgazdaság az elmúlt évben elsősorban a kedvezőtlen időjárás miatt nem teljesítette tervét, mégis az elmúlt év eredménye sok tekintetben kedvezőnek ítélnélhető. az eredményeket talán úgy tudnám érzékeltetni, hogy az 1961. évi körülményeket egy korábbi évvel hasonlítanám össze.

folyt. köv./

/ az országgyűlés... 1. folyt./ gy

ismeretes, hogy 1952-ben az elmúlt évinél kedvezőbb csapadék-eloszlás ellenére a szárazság milyen súlyos károkat okozott a mezőgazdasági termelésben. a mezőgazdaságban akkor még túlnyomóan kisparaszti gazdaságok uralkodtak és az alacsony technikai színvonalú kisparaszti gazdaságok nem tudták mérsékelni a természeti tényezők káros hatását. ennek következtében a mezőgazdasági termelés 1952-ben az előző évinek 76 százalékára esett vissza és különösen súlyos volt a veszteség a növénytermelésben.

ezzel szemben 1961-ben a legkedvezőtlenebb természeti körülmények ellenére, a mezőgazdasági termelés az előző évi körül alakult ki. az állami gazdaságokban a kedvezőtlen időjárás ellenére is nőtt a termelés, mert a növénytermelésben 8 százalékkal, az állattenyésztésben 12 százalékkal nagyobb a termelési érték, mint az előző évben.

a régebben alakult, jól gazdálkodó termelőszövetkezetek többségében is hasonló volt a helyzet. ezek példája is bizonyítja, hogy a már kialakult nagyüzemek jobban tudják az időjárás okozta károkat leküzdeni, mint a kisparaszti gazdaságok. hozzájárult az eredményekhez az is, hogy az elmúlt években folytatódott a mezőgazdaság belterjes irányu fejlődése. növekedett az egységnyi területről nagyobb értéket adó növényfélések vetésterülete, bővült az öntözéses gazdálkodás, emelkedett a műtrágya-felhasználás.

az állattenyésztés is belterjes irányban fejlődött. ezt mutatja, hogy a kollektivizálás befejezését követő évben az állatállomány szinte valamennyi állattenyésztési ágban nőtt. a mezőgazdasági üzemeknek az időjárás okozta nehézségek leküzdésében komoly segítséget jelentett az állam támogatása. például ismeretes, hogy az elmúlt évi gyengébb takarmánytermés miatt a megnövekedett állatállomány átteleltetése meglehetősen nagy gondot és problémát jelentett. a különböző takarmány-akciók során mintegy 35.000 vagon import abraktakarmányt használtak fel a termelőszövetkezetekben és a háztáji gazdaságokban. így sikerült a megnövekedett állatállományt nagyobb veszteség nélkül átteleltetni és a hozamok kisebb mértékű csökkenése ellenére is kedvezően alakult a vágóállat és az állati termékek felvásárlása. 1962. május végéig 22 százalékkal több vágóállatot vásároltunk fel, mint az előző év hasonló időszakában.

/folyt.köv./

10.54
11.40

KR

- 2 -

/az országgyűlés... 2. folyt./-- szb

az eredményekről szólva megemlítette még, hogy az építkezéseknél elterjedt egyszerűbb módszerek, valamint a saját erő nagyobb hozzájárulása következtében a tervezettnél jóval több épület készült el.

összességében tehát a mezőgazdaság szocialista átszervezése a kedvezőtlen természeti viszonyok ellenére is, már az átszervezés befejezését követő első évben jelentős eredményeket hozott a termelésben. nőtt a parasztság bizalma a szövetkezetek iránt, ami a jobb munkában jutott kifejezésre és ez a bizalom napjainkban is tovább növekszik.

tisztelt országgyűlés!

az átszervezés befejezésével megnőtt a lehetősége annak, hogy mezőgazdaságunk is a népgazdaság szükségletének megfelelően termeljen. a vetésszerkezetet ennek megfelelően alakítottuk ki. terveinket - kisebb eltérésektől eltekintve - üzemünk teljesítették is.

célul tüztük ki néhány főbb probléma - például a kenyérgabona-kérdés megoldását, a takarmányellátás javítását, a zöldségtermesztés mennyiségi és minőségi növelését, stb. most kezdtük el termelőszövetkezeteinkben a nagyüzemi szőlő- és gyümölcsstelepitést, és néhány olyan gazdasági előny kihasználását, amely az egyes táj- és talajadottságokban rejlik.

mi a helyzet jelenleg a mezőgazdaságban, mit várhatunk az idei esztendőttől? vegyük talán elsőnek az egyik legfontosabb kérdést, a kenyérgabonatermelést. a múlt évinél alacsonyabb gabonatermeléssel számolhatunk. az intenzív buzafajták - azok közül is főleg a szovjet fajták - a kedvezőtlen őszi és tavaszi időjárás ellenére legalább 3-4 mázsával nagyobb termést ígérnek, mint a hazaiak. az idén több mint 800.000 kat. holdon vetünk ilyen búzát és ez kedvezően befolyásolja az össztermelést. ezért azt tervezzük, hogy tovább növeljük az intenzív buzafajták vetésterületének arányát. ez év őszén 1.000.000 - 1.100.000 kat. holdon vetünk e buzafajtákból.

hasonló lehetőségeink vannak a takarmánytermesztésben is. mint ismeretes, itt a feladat kétirányú. egyrészt összességében növeljük a takarmánytermelést, másrészt ezen belül növeljük a nagy fehérjetartalmú takarmánynövények termelését. e tekintetben bár vannak már kezdeti eredmények - borsóból a termelőszövetkezetek a helyi tanácsi szervek segítségével mintegy 30.000 kat. holddal többet vetettek az előirányozottnál - mégis van még tennivaló.

/folyt.köv./

11.00

KR

- 3 -

/az országgyűlés... 3. folyt./ szb

a kukoricatermelésben nagy tartalékaink vannak. azok az állami gazdaságok és termelőszövetkezetek, amelyek alkalmazták a bevált jó termelési módszereket, máris jelentős eredményeket értek el. a mélyművelés kiterjesztése, a hibridvetőmag széleskörű alkalmazása, a tőszám növelése, mind olyan tényező, amelyek lényegesen növelik a kukoricatermés átlagát, még hozzá minden nagyobb beruházás nélkül.

a másik ilyen kérdés, - amely a fehérje-ellátással is összefügg - a szálatakarmányok betakarítása. az üzemek jelentős része e téren még csak a kezdő lépéseket tette meg a lehetőségek kihasználására. a nem kellő gondossággal végezett betakarítás miatt igen jelentős takarmányérték, elsősorban fehérje megy veszendőbe. ma már itt is vannak kialakult jó módszerek. ez évben már egyre szélesebb körben alkalmazzák az egyszerű ágasokon történő szénaszárítási eljárást. a termelőszövetkezeteket sajnos nem tudtuk időben ellátni megfelelő számú szénaszárító állvánnyal, így az első kaszálast minden szárították.

a burgonyaellátás megoldásának kedvező előjele, hogy a termelőszövetkezetekben a terveikben előírt burgonyát - a vetőburgonyaellátásban jelentkező nehézségek ellenére is - elvetették, sőt többet is vetettek a tervezettnél.

az évek óta fennálló étkezési babhiány megszüntetésére komoly erőfeszítéseket tettünk. lényegesen nagyobb területen vetettek kizetesbabot, mint a korábbi években. a szabolcs megyei termelőszövetkezetek kezdeményezésére az ország számos szövetkezetében az egyéni művelésre kiosztott kukorica-területeket kizetesbabbal vetették be. a tagokat érdekeltté tették a babtermesztésben és ha az időjárás kedvező lesz, minden reményünk megvan rá, hogy az idén a babellátás javulni fog.

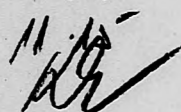
a zöldségtermesztés az átszervezés időszakában tovább fejlődött, a termelőszövetkezetek többsége megértette a zöldségtermelés fontosságát és már 1960-ban 108.000, 1961-ben pedig 150.000 kat. holdon termeltek zöldségfélét. a szocialista nagyüzemekben ebben az évben tovább növekszik a zöldségfélék területe.

a lakosság friss zöldséggel való egyenletes ellátása érdekében terjednek a korszerű zöldségtermesztési módszerek, növekszik a hajtatósas, a korai és az öntözéses zöldségtermesztés. a zöldségtermelő szövetkezetek tagsága dicseretes szorgalommal igyekezett ellensúlyozni a kedvezőtlen időjárást. e munka eredménye a zöldségellátás javulásában már kezdi éreztetni hatását.

/folyt.köv./

11.05

-4-

/az országgyűlés... 4. folyt./- szb

a telepítéseknél nyújtott kedvezmények, az anyagi érdekeltség nagy érdeklődés váltott ki a szőlő- és gyümölcsstelepítések iránt. ez a telepítési kedv lehetővé teszi azt is, hogy a második ötéves tervben mintegy 15-20.000 kat. holddal nagyobb területen telepítsünk gyümölcsöst és szőlőt, mint az eredeti előirányzat.

a belterjes irányú szőlő- és gyümölcsstelepítés kedvezően járul hozzá a mezőgazdasági lakosság foglalkoztatásához és ahhoz, hogy a szántóföldi művelésre kevésbé alkalmas területeken az egy területegységről nyerhető termelési értéket jelentősen növeljük. a telepítések végrehajtásánál arra kell ügyelni, hogy elsősorban a gyenge, szántóföldi művelésre kevésbé alkalmas területeket hasznosítsák.

mint már említettem, az átszervezés időszakában - az átmeneti nehézségek és különböző akadályozó tényezők ellenére - növekedett az ország állatállománya, s a számbeli gyarapodás mellett fokozódott a vágóállat és állati termékek termelése is. megalapozottabbá vált a termelőszövetkezetek állattenyésztése.

sikerült elérni, hogy a közös állatállomány fejlesztése mellett a háztáji gazdaságok állatállománya sem esett vissza. erőiniket most az állomány minőségének javítására kell fordítanunk. szarvasmarhaállományunk a tervezettnél nagyobb, de kedvezőtlen, hogy ezen belül a tehénállomány csökkent. sok a kevés tejet adó és öreg tehén. ezeket valamint a meddővé vált teheneket igyekezünk minél nagyobb számban kiselejtezni, és helyettük jó minőségű üszöket állítunk tenyésztésbe. ehhez hathatós segítséget nyújt a 3004-es kormányhatározat kedvezményeinek kiterjesztése.

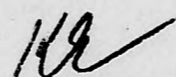
a termelőszövetkezetek ezentúl minden leellett előhasi üsző után megkapják a 2.500 forintos hitelelengedést - mégpedig az esedékes hitelekbe - tehát azok után az üszők után is, amelyek a kiselejtett tehenek pótlását szolgálják. ha nincs esedékes hitelük, a megfelelő összeget elszámolási számlájukra fogják jóváírni.

szarvasmarhaállományunk minőségének javítása céljából, s egyben közegészségügyi érdekből megkezdjük a szarvasmarhaállomány gümőkórtól való mentesítését. ezt a munkát fokozatosan végezzük. az első gümőkórmentes területeket győr-sopron, vas, zala és szolnok megyében létesítjük, majd a mentesítést 10 év alatt az ország egész területén befejezzük. e program végrehajtásához az állam nagy támogatást nyújt.

/folyt.köv./

11.17

-5-

országgyűlés... 5. folyt./ gy

a sertés-tenyésztés és hizlalás jól fejlődik és a sertés-tenyésztési kedv is megfelelő. elterjedtek az intenzívebb hus-sertésfajták, amelyek szaporábbak, jobban fejlődnek és jobb termékeket adnak. ahol a jó tartási feltételeket megteremtették és elegendő anyakocát tartottak, megszűnt a sertések mozgatása, ott kiváló tenyésztési és hizlalási eredményeket értek el. ma már nem ritka az olyan nagyüzemünk, ahol 7-8 hónapos a sertések forgási sebessége és ezzel csökkent az egy termékegységre fordított költség is.

a baromfitenyésztés fejlesztése tervszerűen halad. termelőszövetkezeteinkben is megalapozottabb a csibenevelés és a tojástermelés. jelenleg már 324 olyan termelőszövetkezetünk van, ahol az átlagos férőhely meghaladja a 8 000-et. ez mindinkább lehetővé teszi egész éven át a „gyárszerű”, folyamatos csirkehus-termelést.

a tojás termelés azonban nem kielégítő. jelenleg az egy tyukra eső évi átlagos tojáshozam országosan csak 85 db, ezen a téren tehát igen sok a tennivaló. fejlett állattenyésztéssel rendelkező országokban az egy tyukra eső tojáshozam eléri a 200 db-ot. a bábolnai és az alagi állami gazdaságokban a különböző fajtáknál 230-240 db-os évi tojáshozamot érnek el. ez az eredmény máshol is elérhető lenne. a jelenlegi tojáshozam megduplázható, ha országosan elterjednek az intenzívebb fajták és megoldjuk ezek keveréktakarmánnyal való ellátását.

/folyt. köv./

a szerkesztőségek figyelmébe!

az országgyűlés... 1. folyt. második bekezdése helyesen a következőképpen alakul:

ezzel szemben 1961-ben a legkedvezőtlenebb természeti körülmények ellenére is, a mezőgazdasági termelés szintje az előző évihez hasonlóan alakult. az állami gazdaságokban.....

/mti/

11.28

- 6 -

az országgyűlés.... 6.. folyt./ gy

a szocialista nagyüzemek állati-termék termelésében döntő tényezővé vált a korszerű keveréktakarmány bevezetése. a keveréktakarmányok gyártása és felhasználása évről-évre növekszik. 1960-ban 10 000 vagon keveréktakarmányt gyártottak, ez évben pedig már 70 000 vagon állítanak elő. 1965-re 200 000 vagon tervezünk. a keveréktakarmányok előnyeiről nem kell már meggyőzni a termelőszövetkezeteinket, ennek előnyeit ismerik. a keveréktakarmány gyártásnak azonban nagyon magas a fehérje-igénye, fehérjéből pedig az egész világ hiánnyal küzd. a kormányzat mindent elkövet, hogy a fehérje pótlást iparilag előállított gyártmányokkal is segítse. emellett kérjük termelőinket, hogy több fehérje-dús növényt termeljenek.

nem szabad elfeledkeznünk a csaknem 2 és félmillió kat. hold rét- és legelőterületünk megjavításáról sem, amely a legolcsóbb takarmánnyal látja el a jelenleg még drágán termelő tehenészeteket.

a földművelésügyi minisztériumban most készülnek a tervek a vízenyős rét- és legelők lecsapolására, az elgyomosodott legelők felújítására, a legelők öntözésére, a talajerő visszapótlására.

néhány szót szeretnék szólni a gépesítőről, amelynek hatékonysága döntő a termelésben. folytatjuk a kettős gépesítést, amely azt jelenti, hogy a termelőszövetkezetek gépvásárlásai mellett továbbra is küldünk új gépeket a gépállomásokra.

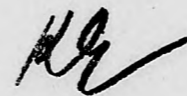
bár a kettős gépesítés bizonyos problémákat okoz a munkagépek megfelelő elosztásában, mégis még egy jó ideig ezt az utat kell követnünk. a gépesítés ilyen gyorsütemű fejlődése megköveteli a javítóbázis ésszerű kiépítését. a termelőszövetkezetekben karbantartóműhelyeket hozunk létre. a nagyobb területű, teljesen gépesített termelőszövetkezetekben, a gépállomásokon és az állami gazdaságokban a nagyobb javításokara is alkalmas, korszerű műhelyeket létesítünk. a diesel-motorok és nagy láncotpalpas traktorok javítását a gépjavitó vállalatoknál akarjuk elvégeztetni. ezenkívül minden megyében létrehozunk villamosgép és öntözőgép szervizt.

kedvezőnek mondhatjuk a fiatal termelőszövetkezetek általános fejlődését, de nem hallgathatjuk el, hogy különböző okokból a termelőszövetkezetek egy

része rosszul zárta a tavalyi esztendőt, gazdálkodási eredményük alacsony volt. ehhez nagymértékben hozzájárult az elmúlt év kedvezőtlen, aszályos időjárása, de a kezdeti nehézségek, a szervezetlenség és a munkához való nem kellő hozzáállás is szerepet játszott.

/folyt. köv./
11.43

-7-

az országgyűlés... 7. folyt./ gy

a meg nem erősödött termelőszövetkezetek gazdálkodásának megjavítása, a gyenge gazdálkodást előidéző okok megszüntetése most a legfontosabb feladataink közé tartozik.

az ideai esztendőre a gyenge termelőszövetkezetek támogatására a kormányzat már nagyobb gondot fordít. elsősorban a kedvezőtlen természeti viszonyok között levő gyenge termelőszövetkezeteknek nyújtunk segítséget. szikes savanyu talajokkal víznyós területekkel rendelkező termelőszövetkezetek számára nagyobb arányu talajjavítást és belvizrendezést teszünk lehetővé.

a gyenge homokterületeken - szabolcs, bács, csongrád, pest megyében - jelentős szőlő és gyümölcsstelepitést tervezünk. ezzel a kedvezőtlen adottságokat kívánjuk mérsékelni, illetve megszüntetni.

a vezetést újabb szakemberekkel erősítjük meg, és a korábban kihelyezett kiküldetését meghosszabbítjuk.

az állam jelentős támogatása és a termelőszövetkezeti parasztság növekvő bizalma a tavasz folyamán kedvező eredményeket hozott. a szántás-vetést a késői kitavaszkodás ellenére a szokásos időre, mintegy feleannyi idő alatt végezték el, mint más években.

most, a növényápolás időszakában a határban járva nehéz különbséget tenni a gyenge és az erős termelőszövetkezetek területe között. szorgalmasan dolgoznak a gyenge és az erős termelő szövetkezetek tagjai egyaránt bizva abban, hogy munkájuk jó eredményt hoz.

az idén a növényápolás és a betakarítás első szakaszában a termelőszövetkezetek jól dolgoztak. számos helyen már a gabona betakarítását végzik. erre mind a termelőszövetkezeti és állami gazdaságok, mind a gépállomások jól felkészültek. legfontosabb, hogy a gépeket jól használják ki és a lehető legkisebb szemvesztéssel, időben takarítsanak be minden gabonát.

befejezésül engedje meg a tisztelt országgyűlés, hogy köszönetet mondjak új uton járó termelőszövetkezeti parasztságunknak szorgalmas és áldozatos munkájáért. kérem, hogy hasonló szorgalommal végezzék az aratás és a cséplés munkáját is, amellyel egész népünk kenyerét teremtik meg. /taps./

/folyt. köv./

11.55

- 8 -

/az országgyűlés... 8. folyt./- szb

ezután sárffi rózi, szabolcs-szatmár megyei képviselő szólalt fel. egészségügyi kérdésekkel foglalkozott, s többek között azt elemezte: milyen okok, megbetegedések kényszerítik táppénzes állományba a munkásokat.

- sok kárt, kiesést okoztak - mondotta többek között - a balesetek. nagyobb elővigyázattal, jobb ellenőrzéssel, s megelőző intézkedésekkel a balesetek 70 százalékát elkerülhették volna. felhívta a figyelmet: a kezdő, fiatal munkások sérülnek meg a leggyakrabban, s ez azt bizonyítja, hogy nagyobb gondot kell fordítani felvilágosításukra. a továbbiakban arról beszélt, hogy hazánkban ma még sajnálatosan magas a gyermekbalesetek száma.

a képviselő ezután sokrétűen elemezte a vidéki egészségügyi intézmények munkáját, helyzetét, és ezek fejlesztésének problémáit. hiányolta, hogy az állami gondoskodást napjainkban még nem egészíti ki kellőképpen a helyi erőforrások kiaknázása. tavaly például a községfejlesztési alapnak mindössze hat százalékát fordították egészségügyi célokra. ez azonban nagyon kevés, - tette hozzá, majd szűkebb hazája, a nyirbátori járás helyzetével foglalkozott.

- nálunk, nyirbátorban szülőotthon, bölcsőde, gimnázium és muzeum nyílt a helyi erőforrások felhasználásával, társadalmi összefogás eredményeként. legutóbb a járási tanács ülésén elhatározták, hogy hasonló módon előteremtik az új járási rendelőintézet építési költségeinek alapjait is. a feladat megoldásához segítséget kértek a községek vezetőitől és bizonyos vagyok benne, hogy a kérés meghallgatásra talál. nálunk ma még megesik, hogy a különböző szakrendelésre beutalt betegeknek 50-80 kilométert is utazniuk kell, ezért az új járási rendelő létrehozása a közösség érdeke.

ezután az egészségügyi dolgozók bérezésének kérdéseiről, a nyugdíjas orvosok és gyógyszerészek foglalkoztatásáról szólt, majd megállapította:

- büszkék lehetünk egészségügyi dolgozóink helytállására. meg-növekedett öntudat, felelősségérzet jellemzi őket, sokat fejlődött politikai, társadalmi szemléletük is. intézményeinkben ma jobb a légkör, mint bármikor ezelőtt. elmondhatjuk, hogy városban és falun egyaránt jó kezében van népünk egészsége!

a képviselő végül elfogadta és elfogadásra ajánlotta az 1961. évi zárszámadást.

/folyt. köv./

12.18

- 9 -

HR

országyülés... 9. folyt./ gy

vida miklós képviselő, a következő felszólaló előljáróban a munkaügyi tárca költségvetésével foglalkozott. elmondotta, hogy jól sáfárkodtak az 1961-ben rájukbízott pénzüsszegekkel, mert majdnem minden rovaton jelentősen csökkentették a kiadásokat, a bevételi előirányzatukat pedig 11.5 százalékkal teljesítették.

megállapította:

- a második ötéves terv jelentős fordulatot hozott a munkaerő-gazdálkodásban. tavaly, mintegy hárman ezerrel növekedett a keresők száma, tovább javult a foglalkoztatottsági arány, s - bizonyos problémák ellenére is - egyensúlyban volt hazánk munkaerő-helyzete. nem feledkezhetünk meg azonban arról, hogy feladataink megoldásához még több magasképzettségű műszakra, valamint gazdasági és speciális képzettségű szakemberre van szükségünk.

- ma még nem egyszer az ismeretségi kör, a divat, vagy éppenséggel a szülők és a rokonok pillanatnyi hangulata dönti el a fiatalok pályaválasztását. éppen ezért a hazafias népfront, a nőtanács, a szot, a munkaügyi minisztérium és a művelődésügyi minisztérium összefogásával társadalmi ügygé kell tennünk a pályaválasztási tanácsadást.

- az utóbbi időben - folytatta - jelentősen fejlődött az évente mintegy 130 000 munkaügyi vitát eldöntő szervek, a vállalati és területi egyeztető bizottságok, valamint bíróságok munkája. helyes lenne, s meggyorsítaná a munkaügyi viták elintézését, ha egyes ügyfajtákat, így például az üzemi balesetek miatti kártérítések megtárgyalását első fokozatban a vállalati egyeztető bizottságok hatáskörébe utalnák.

- arról is beszámolhatok - mondotta többek között -, hogy napjainkban a gazdasági vezetők is és maguk a dolgozók is mind jobban megértik a munkásvédelmi előírások jelentőségét. ezt tükrözik a számok is; 1960-hoz hasonlítva 1961-ben 1.2 százalékkal kevesebb üzemi baleset történt, s 6 százalékkal csökkent a halálos balesetek száma. a vasipar, a közlekedés és a mindinkább gépesített mezőgazdaság területén azonban a balesetek száma emelkedett. ezeknél a tárcáknál, de másutt is, nagyobb gondot kell fordítani a kézi rakodás és az anyagmozgatás gépesítésére.

a képviselő végül nagyobb hatáskört kért az országos munkaügyi bizottság számára, majd a munkaügyi állandó bizottság és a maga nevében elfogadta az 1961. évi állami költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot.

/folyt. köv./

13.33

- 10 -

az országgyűlés... 10. folyt./- szb

több képviselő nem jelentkezett felszólalásra, ezért az elnök-lő római sándor lezárta a vitát. a vitában elhangzottakra nyers rezső pénzügyminiszter válaszolt.

megállapította, hogy a felszólalók valamennyien egyetértettek tavalyi gazdálkodásunk irányvonalával, fő arányaival, a költségvetés egészének végrehajtásával. a gazdálkodás tapasztalatai alapján azonban több figyelemre méltó észrevételt, hasznos javaslatot és indítványt tettek. ezeket már az 1963. évi költségvetés összeállításakor messzemenően figyelembe vesszük, hasznosítjuk - hangoztatta a miniszter.

nyers rezső néhány felszólalásra részletesen is válaszolt.

- a vitában szó esett a termelőszövetkezetek - köztük elsősorban a viszonylag gyengébben gazdálkodó tsz-ek - állami támogatásának hatékonyabbá tételéről. németi károly képviselőtársunk azt indítványozta, - s elgondolásával teljes mértékben egyetértünk -, hogy a jövőben az állami hitelekkel elsősorban a gyenge termelőszövetkezetek, talpra állításához, járuljunk hozzá, a gazdaságilag izmosabb mezőgazdasági nagyüzemek pedig nagyrészt saját erejükből gazdálkodjanak.

- már ebben az évben többszáz millió forintot fordít államunk hitelek formájában a gyenge szövetkezetek termelésének növelésére, a helyi adottságok eredményesebb hasznosítására, a szükséges beruházások megvalósítására; azaz közvetve a közös gazdaságok jövedelmének növelésére, a tagság életszínvonalának emelésére. ügyelnünk kell azonban arra, hogy az állam adta hitelekkel mindenütt jól sáfárkodjanak, ne munkaegység-kiegészítésnek, a jövedelem tetézésének tekintsék. az illetékes főhatóságoknak, helyi tanácsoknak, de maguknak a képviselőknek is feladatuk tehát, hogy figyelemmel kísérjék a hitelek felhasználását.

hódek józsef képviselő szavaira reflektálva nyers rezső rámutatott: fontos és időszerű feladat, hogy termelőszövetkezeteinkben mielőbb rátérjenek az önköltségszámításra. az egységes számítási módszerek kialakítására mind a magyar tudományos akadémia üzemszervezési intézete, mint a földművelésügyi minisztérium kísérleteket folytat - jelenleg 300 tsz-ben végeznek kísérleti önköltségszámításokat, - s nagyon hasznos, ha maguk a szövetkezeti gazdák, vezetők is segítik a leghelyesebb számítási eljárások kimunkálását.

/folyt. köv./
ikkk

13.38

- 11 -

/az országgyűlés ... 11. folyt./- szb

- igazuk van azoknak a képviselőtársaimnak, - folytatta -, akik kifogásolták, hogy a tanácsok a községfejlesztési alapokból viszonylag kis hányadot költenek egészségügyi célokra. közvetve - törpevizművek építésére, a csatorna- és vízhálózat bővítésére, kutak, fürdők létesítésére - ugyan már nagyobb összeg jut a közegészségügyi helyzet javítására, de jogos a figyelmeztetés: helyi államhatalmi szerveink anyagi lehetőségeikhez mérten a jövőben nyujtsanak nagyobb támogatást új egészségügyi intézmények létrehozásához községek, járásaink egészségügyi ellátásának javításához.

a fogyasztási cikkek minőségével kapcsolatos panaszok többségükben jogosak - állapította meg nyers rezső és hozzáfűzte: az utóbbi években azonban nemcsak a minőség javult fokozatosan, de a választék is gazdagodik, az eredményekkel nem lehetünk megelégedve, hiszen panasz még mindig szép számmal akad, bár termékeink általában jó anyagból készülnek, s megfelelő a konstrukciójuk is. nagyon sok az olyan fogyasztási cikk, amelyből - ahogy mondani szokták - tíz perc gondos munka „hiányzik”, ennek a tíz, vagy sokszor csak egy-két percnél pótlásával sok kisebb-nagyobb bosszúságot, minőségi kifogást előzhetnénk meg. egy sor területen tovább kell szigorítani a minőségi ellenőrzést, kereskedelmi szerveinknek pedig a jövőben is határozottan kell élniük az áruk átvételekor jogaikkal.

nyers rezső válasza végén a takarékoság helyes értelmezéséről szólt. hangoztatta, hogy elsősorban az igazgatási költségek csökkentésére kell törekedni a különböző állami, tanácsai és egyéb szervezetek, - majd kérte, hogy az országgyűlés fogadja el az 1961. évi zárszámadást.

a képviselők a választ egyhangulag tudomásul vették, s a szavazás után határozatban mondták ki: az 1961. évi állami költségvetés végrehajtásáról szóló jelentés jóváhagyására vonatkozó törvényjavaslatot az országgyűlés egyhangulag elfogadta.

ezután szünet következett, majd megkezdődtek az interpellációk. először nagy józsefné könnyüipari miniszter a múlt évi decemberi ülészen szavazott interpellációval kapcsolatban számolt be arról, milyen intézkedéseket tett a könnyüipari minisztérium a gyermekcipők minőségének javítására.

mint mondta, az utóbbi két-három évben - helytelenül - az ipar szakemberei nagyobb gondot fordítottak a gyermekcipők „divatosságára”, mint tartósságára. ezen a szemléleten változtattak. tavaly az összes gyermekcipők 19 százalékát készítették tartósabb kivitelben, az idén már 30 százalékra emelték az arányt. tetszetősebb formában készülnek az ugynevezett „strapacipők”, is.
/folyt.köv./

13.42

K.10
KL

-12-

/az országgyűlés.... 12. folyt./- szb

- a cipőfelsőrészek tartósságát, jobb minőségét több intézkedéssel segítjük elő - folytatta. - a textilipar hétfajta új cipőipari cernát készít, a pamutipar pedig az eddiginél jóval kopásállóbb textilbéléseket szállít. felülvizsgáltuk, megszigorítottuk a technológiai előírásokat, s intézkedtünk a felsőbőrök szintartósságának fokozására, a festés javítására. tartósabbak lesznek a cipőtalp is - már az idén 300.000 pár gyermekcipőt - a bőrtalpu cipők 10 százalékát - impregnált, át nem ázó talppal hozzuk forgalomba. bővitjük a választékot is, s ebben az évben 1,200.000 pár gyermekcipőt kétfajta bőrségben gyártunk. továbbra is nagy gondot fordítanak jóminőségű bőrök beszerzésére. a bőr- és cipőipari ágazat beruházásaira a második ötéves terv időszakában mintegy 350 millió forintot költenek.

a választ az országgyűlés jóváhagyólag tudomásul vette.

ezután dr. pesta lászló, az országgyűlés jegyzője felolvasta ilku pál művelődésügyi miniszter válaszát dr. ábrányi istván képviselő interpellációjára, amelyet az országgyűlés legutóbbi ülészen terjesztett elő a falusi művelődési házak és mozik tárgyában.

tek - az interpellációban felvetett kérdésekkel egyetértően - hangzott a miniszter válasza. - a művelődési otthonok és a mozik közötti együttműködés szabályozása indokolt. a művelődésügyi minisztérium és a megyei tanácsok az utóbbi években általában olyan művelődési otthonok építését engedélyezték, amelyekben helyet kaphat mozi is. jelenleg a művelődési otthonok 60 százalékában működik filmszínház. a helyi szervezetek olyan intézkedéseivel, amelyek megtiltják, hogy a kevésbé kihasznált nagy termekben a hét meghatározott napjain mozielőadást tartsanak, nem értek egyet. e gyakorlat megváltoztatására a pénzügyminiszterrel történt megállapodás után intézkedni fogok.

- a minisztérium helyesli új mozik építését is. a nagyobb községekben, mint például a heves megyei 5 000 lakosú poroszlón és hortón, ahol évente 250-300 előadásra van szükség, végleges megoldásként elengedhetetlen az önálló szélesvásznú filmek vetítésére is alkalmas moziterem létesítése.

a válasz a továbbiakban ismertette azokat az intézkedéseket, amelyeket az interpellációban felvetett kérdések megoldására tesznek. így például utasítják a megyei moziüzemi vállalatokat, hogy a filmszínházak fejlesztését szolgáló keretből járuljanak hozzá a művelődési otthonokban működő mozik berendezéséhez és felszereléséhez.

/folyt. köv./

14.10

14.25 ✓

-13-

az országgyűlés... 13. folyt./ gy

ezt az intézkedést a művelődésügyi minisztérium filmfőigazgatósága egy hónapon belül kiadja, a távlati fejlesztési tervek készítésénél megvizsgálják a helyi igényeket, adottságokat és a művelődésügyi minisztérium rendelkezésére álló összegeket összehangoltan használják fel mozi- és művelődési otthon létesítésére, rendezik a moziüzemi vállalatokkal közösen használt művelődési otthonok terembérleti díját, és egyéb gazdasági szervezeti kérdéseit, a művelődésügyi miniszter végül az interpelláció alapján intézkedik, hogy a végleges megoldásig gyöngyössolymoson, gyöngyöshalászon, narédén és poroszlón megfelelő feltételek mellett a művelődési otthonokban mozielőadásokat tartsanak.

a művelődésügyi miniszter válaszát mind az interpelláló képviselő, mind az országgyűlés tudomásul vette.

madarász istvánné képviselő a munkaügyi miniszterhez interpellált, mint mondta, a községfejlesztési és beruházási tervek végrehajtásában társadalmi munkában résztvevő személyek baleseti biztosítását szabályozó rendelet túl sok adat felvételét követeli meg, ezenkívül véleménye szerint elegendő lenne csak azokat bevonni a balesetbiztosításba, akik nem jogosultak társadalombiztosításra.

kisházi ödön miniszter - aki külföldi útja miatt nem vett részt az ülésen - írásban adta meg az interpellációra válaszát, ebben rámutat, hogy a társadalmi munkát végző személyek balesetbiztosításával kapcsolatos rendeletet már egyszerűsítették, módosították.

- a társadalmi munkások balesetbiztosítása jelenlegi formájának fenntartása indokolt - hangsúlyozta a válasz - mert a munkaviszonyban álló dolgozók csak a munkaviszonnyal összefüggő feladataik ellátása közben szenvedett baleset esetére biztosítottak.

a miniszter válaszát az országgyűlés tudomásul vette azzal, hogy az interpelláló képviselő javaslatainak megfelelően további vizsgálódásokat tart szükségesnek.

schuchmann zoltán nógrád megyei képviselő az építésügyi miniszterhez intézett interpellációjában rámutatott: a fel szabadulás előtt épült bányászkolóniák felújítása, tatarozása sürgető feladat, mielőbb javítani kellene e lakótelepek kommunális ellátását is, a salgótarjáni medencében a csizmadia sándor-telep, a károly-akna, a józsef-telep, az öreg józsef-telep, az új akna és a baglyasaljai katalin-telep épületeinek rendbehozatalát azonban az is hátráltatja, hogy tisztázatlan: hova, melyik szervhez tartoznak ezek a telepek.

/folyt. köv./

14. 19

14. 05

KE

-14-

az országgyűlés... 14. folyt./ gy

trautmann rezső építésügyi miniszter válaszában hangsúlyozta, hogy a múlt rendszer idején emelt bányászlakóházak felújítása, tatarozása hatalmas összegekbe kerül, ezért e feladatot teljesen csak a távlati lakásfejlesztési terv végrehajtásának időszakában tudják megoldani. a nógrád megyei bányászkolóniák az idén még a szénbányászati tröszt kezelésében vannak, de tárgyalások folynak tanácsi kezelésbe vételükről, a felújítási előirányzatokról tehát az átadás után már a megyei tanács terveiben kell megfelelő összegeket biztosítani, ugyancsak tanácsi feladat lesz a kommunális szolgáltatások biztosítása.

- az illetékes minisztériumok nevében ígérek - mondta trautmann rezső -, hogy az éves tervek összeállításakor figyelembe vesszük a jogos igényeket, s a súlyos gondok megoldásában segítséget nyújtunk a lakótelepeket kezelő szénbányászati trösztnek, illetve később a megyei tanácsok.

trautmann rezső válaszát az interpelláló képviselő tudomásul vette, a választ - egy ellenszavazattal - az országgyűlés is elfogadta.

az országgyűlés ezzel befejezte tanácskozását, az ülést rónai sándor elnök zárta be.

/mti/

14. 25

14. 05

KE

- 15 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Főm. utca 6-7. Telefon: 188-480, 369-680

A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

mti bel f ö l d i h i r e k

1962. július 5.

bb 1. nem jelentenek feltétlen életveszélyt a magyar folyók örvényei

i tz/gk vm vg

1962. július 5.

a nyár megérkeztével ismét megjelentek a magyar folyók partjain a figyelmeztető táblák, amelyek kijelölik a fürdésre alkalmas területeket. amint ugyanis honti gyula, a budapesti vízügyi igazgatóság főmérnöke elmondotta, a mi folyóinkon is bőven vannak olyan szakaszok, ahol a tájékozatlan vagy kellő önuralommal nem rendelkező embert súlyos veszély fenyegetheti.

az „első számú közellenség”, az örvény, mindenütt létrejön, ahol az egyébként egyenletesen áramló víz természetes vagy mesterséges akadályba ütközik. ilyen akadály lehet az, ha a partról olyan kemény kőzetből álló sarkantyú nyulik be a mederbe, amelyet a víz nem tud elhordani vagy elkoptatni. ilyen lehet a folyamszabályozási célból épített keresztgát, vagy a parthoz esetleg a fenékhez kikötött vízi alkotmány - malom, hajókikötő, uszály, stb. - sőt a még ki nem emelt roncsok, vagy a fenékről kiálló szikladarabok is.

ilyen helyeken a víz az akadály mögött gyors forgásba jön, szabályszerű tölcser formájában örvényleni kezd. mégpedig nemcsak vízszintesen forog, hanem lefelé is törekszik, s ami a felszínen belekerül, azt szinte ellenállhatatlan erővel húzza a mélybe. ha a hatalmába kerített test nagyon kicsi, lehúzza egészen az örvény csucsáig, de mivel a tölcser lefele egyre szűkül, a nagyobb testek már jóval hamarabb kiszabadulnak szívó hatása alól.

a vad áradatban száguldó hatalmas folyamokon - mint amilyen a mississippi, az amazonas, stb. - természetesen az örvények is óriási tölcserék formájában alakulnak ki. a mi folyóink azonban jóval sekélyebbek és lassabb folyásúak, úgyhogy például a duna örvényei még a legmagasabb vízállás esetén is legfeljebb öt méter mélységig érnek le. a legnagyobb magyarországi örvények a dunabogdány feletti és a szentendre alatti természetes, valamint a kulccsal szemben épített mesterséges sarkantyúnál alakultak ki, s ezek már valóban veszélyessé válhatnak az ember számára.

/folyt.köv./